

ne delj skih Primorski dnevniki

Polština plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo - Cena 50 lir

TRST, nedelja, 4. junija 1967

Leto XXIII. - Št. 131 (6715)

Ob negativnih ukrepih

Jugoslovanska revija "Teorija in praksa" je objavila pod naslovom "Aktualni intervju članek glavnega urednika ljubljanskega "Delava" Jozeta Smoleta, ki je odgovoril na naslednje vprašanje:

"V obdobju od leta 1954 dalje, to je v sorazmerno dokaj kratkem času, so se odnosi med Jugoslavijo in Italijo ne samo popravili, marveč tudi na široko razvili. Kako ocenjujete odnos našega javnega menaja do takšnega razvoja in ali menite, da morejo presenečenja, do kakršnih je prišlo zadnje mesece v politiki naše sosedice, kvarno vplivati na ta odnos?"

Presenečenja, do kakršnih je prišlo v zadnjih mesecih v politiki naše sosedice (kolikor so to sploh presenečenja), po mojem mnenju ne morejo kvarno vplivati na odnos naše javnosti do jugoslovansko-italijanske sodelovanja. Če zaradi tega ne, ker naša javnost ve, da imamo jasno in vsestransko izdejan koncept politike aktivnega sožitja, ter je potemtakem tudi naša politika do Italije zgrajena na trdnih temeljih. Ta politika niti doslej ni bila odvisna od trenutnih pojavov te ali one vrste in tudi v prihodnje ne bo.

V odnosih z Italijo smo vedno imeli težave, tudi v obdobju od leta 1954 dalje. Na medsebojni odnosi se nikdar niso razvijali gladko. Vedno so bili prisotni težki problemi. Nenehno smo imeli opravka z reakcionarnimi silami v Italiji, ki se niso odrekle teritorialnih pretenzij in agresivnosti in ki so venomer nasprotovale sodelovanju s socialistično Jugoslavijo. Toda kljub temu so se jugoslovansko-italijanski odnosi, v celoti gledano, dobro oziroma uspešno razvijali. To pa smo dosegli prav s politiko aktivnega sožitja, kar je nenehnim premagovanjem vseh odporov in težav ter z razvijanjem odprtih vprašanj na podlagi enakopravnosti in medsebojnega spoštovanja.

Ob zadnjih zaostritvah, ki so jih povzročili nekateri italijanski politiki, je bilo pri nas tu pa tam slišati mnenje, da smo morali pretirati s trditvijo, da so jugoslovansko-italijanski odnosi eden od prepričljivih dokazov možnosti uveljavljanja aktivne koeksistence med državami z različnimi družbenimi ureditvami. Mislim, da so takšni dvomi neutemeljeni in da so posledica napačnega pojmovanja politike aktivne koeksistence. Tisti, ki pod to politiko razumejo uveljavljanje idealnih odnosov med državami, so seveda ob zadnjih dogodkih močno razočarali. Toda za tiste, ki realistično gledajo na meddržavne odnose in ki kolikor toliko poznajo politično in socialno razmere v sosedni Italiji, ni to moglo biti prav nobeno razočaranje. Upam si trditi, da večji del naše javnosti realistično gleda na mednarodne probleme in ga zato tudi največji poskus italijanskega izvajanja pritiska na Jugoslavijo ni mogel omajati v prepričanju glede upravičenosti in realnosti naše politike dobrih odnosov s sosedno Italijo.

Morda bi se nam lahko očitalo, da smo jugoslovansko-italijanske odnose obravnavali v preveč enostranskem, kar se kaže v stališču očitnih rezultatov odprtih meja, stalnega dvigla blagovne izmenjave, razširjanja medsebojnih stikov in izboljšanja drugih pozitivnih vidikov. Premalo pa, da smo v svojih obravnavah razlike in naprotja, ki obstajajo med našimi državama; in se posebej poudarjalo jugoslovansko-italijansko kapitalistično Italijo, ki je močno angažirana v atlantskem paktu. Upravičeno smo poudarjali sil, ki vedno vlogo odigrali in tudi tistih mehanizmi sil, ki realistično presegajo sedanje mednarodne odnose, toda ob tem smo morda v javnosti premalo opozorjali na delovanje reakcionarnih sil italijanske družbe, zlasti pa tiste, ki imajo teritorialne ape in agresivne ambicije in ki ne morejo spriznati z dejstvi, da sedanja Jugoslavija ni tisto, kar je bila pred vojno, in da se ne gre podcenjevati, kot se seveda bilo napačno, če bi zaradi zadnjih dogodkov presenečevali.

Kolikor je bila v zadnjem času naša javnost presenečena, to ne lahko vzbujala samo stopnje in agresivne sile italijanske družbe imajo na vlado. Če se presenečenja ni moglo bi-ključiti je "Prvi korak k popluti sedanje napetosti je v za-

ljanskih odnosov. Zadnji negativni ukrepi italijanske vlade, ki temelje na posvem napačni oceni sedanjega notranjega in mednarodnega položaja Jugoslavije (češ da je Jugoslavija oslajbljena in da se zato lahko izvaja pritisk nanjo), so seveda že povzročili določeno škodo, toda nikakor ne bodo mogli preprečiti nadaljnjega razvoja jugoslovansko-italijanskih odnosov. Pritiskov na Jugoslavijo, z italijanske strani kakor tudi s strani drugih držav, je bilo v zad-

Nevenka Peteani in Vojko Cotić iz Sovodnjah v sovođenski narodni noši, stari okoli 150 let, kot napovedovalca na prireditvah med 4. obmejnimi srečanjem v Sovodnjah, v nedeljo, 28. maja.

njem času zelo veliko. Toda vse tiste države, ki so izvajale pritisk (v tej ali oni obliki, s tem ali onim sredstvom), so morale ponovno ugotoviti, da niso ničesar dosegle. Tako se bo tudi najnovejši pritisk Italije razbil ob odločnem in načelnem stališču Jugoslavije. S trditvijo, da so jugoslovansko-italijanski odnosi prepričljiv dokaz možnosti uveljavljanja aktivnega sožitja med državami z različnimi družbeno-političnimi ureditvami, smo pred vsem mislili na to, da se razli-ke, nasprotja, težave in odprta vprašanja med državami dajo uspešno premagovati in razreševati. Najnovejši dogodki tega niso demantirali, kajti zelo negativnih posegov z italijanske strani je bilo v zadnjih letih veliko, toda vsi so se končali morali umakniti pred dejanskimi interesi obeh držav. Ti interesi pa terjajo dobre medsebojne odnose.

NADALJEVANJE RAZPRAVE O SREDNJEM VZHODU V VARNOSTNEM SVETU OZN

Francija poudarja, naj se obdobje oddiha uporabi za iskanje načina za pogajanja

Izrael vztraja pri zahtevi o deblokadi Akabskega zaliva - Fedorenko je obsodil dejanja ZDA in podporo izraelskim ekstremističnim krogom - Eškolov odgovor Kosiginu

NEW YORK, 3. — Varnostni svet Združenih narodov se je danes ponovno sestel in nadaljeval razpravo o Srednjem vzhodu. Kljub vsestranskemu posvetovanju se države članice varnostnega sveta niso mogle sporazumeti, da bi pripravile skupno resolucijo.

Danes je prvi govoril izraelski predstavnik Gidson Rafael, ki je izjavil, da je njegova vlada "odločena upirati se na Akabskem zalivu". Izjavil je, da je ta zaliv poglavitna važnost za Izrael in je do dal: "Preprežati to žilo je prav tako resno dejanje, kakor če bi nam skušali odvzeti del našega ozemlja. Za izraelsko vlado ni sprejemljivo nobeno stanje, ki ne bi vključevalo polne politične nemevsavanja v svo- bodno in mirno plovidbo po Akabskem zalivu."

Govornik je omenil izjave, ki so jih marca 1967 podale številne države OZN, vstevši Francija, ki so po napadu na Suez izjavile, da priznavajo mednarodni značaj Akabskega zaliva. Dodal je, da so se tudi to pot številne države izrekle za svobodno mednarodno plovidbo po Tiranskim ožini, in je dodal, da ne spada v okvir dolžnosti OZN odobravati resolucije o svobodni pomorski plovidbi po mednarodnih ožinah.

Govornik je zatem obožl arabske države, da so spoznale politično vojno v varnostnem svetu "kot pripravo splošne vojne, ki po njihovi odprtih izjavah predstavlja njih končni smoter". Zaključil je: "Prvi korak k popluti sedanje napetosti je v za-

ničenje petrolejskih vrečev, za-pora arabskih letališč za letala kolonialističnih in imperialističnih držav, boj kot vseh ladij, ki pripadajo sovražnikom arabskih držav, uničenje vseh tujih vojaških oporišč na arabskem ozemlju. Go-vornik je zaključil: "Noben mir ne more biti trajen, dokler se ne bodo v celoti priznale in uresni-čile vse pravice palestinskega ljud-stva do njegove domovine."

Govornik je nato bolgarski pred-stavniki Milko Karabanov, ki se je zavzemal za obnovitev meša-ne izraelskega egiptovske komisije za premirje in za spoštovanje splošnega sporazuma o premirju, ki je bil sklenjen po vojni leta 1948. Izjavil je, da bi se moral Izrael slovesno obvezati, da ne bo začel ofenzivnih dejanj proti arabskim državam. Na koncu je izjavil, da so preventivni ukrepi, ki jih je zavzela ZAR, enostavno ukrepi samoohranbe pred na-padom.

Sirski predstavnik je ostro na-padel ZDA in poudaril: "Ameriška vlada se je vdala sionizmu. Naj Izrael stori kar koli, bo prav gotovo užival podporo ameriške vlade." Obsodil je nato izraelske napade na Sirijo in sovražno sta-lišče ZDA do Sirije v nasprotju z obrambnim stališčem arabskega sveta.

Predstavnik Saudove Arabije je poročal o izjavi kralja Faisala, da saudska vlada ima Akabski zaliv za arabski zaliv. Dodal je: "Če bo vojna, jo bomo vodili do konca, dokler ne bodo po-pravljene vse krivice."

Francoski predstavnik je izja-vil, da je najnujnejša naloga var-nostnega sveta pozvati prizadete strani, naj spoštujejo razdobje oddiha in naj se v tem razdobju vzdržijo sleherne sile. Za sedaj, je dodal, ne gre ne za odobri-tev ne za granje stališe obeh strani, temveč da se iščejo sred-stva za začetek pogajanj. Na kon-cu je francoski delegat pozval velike države, naj se pridružijo Franciji ter naj usmerijo sedaj-njo krizo na Srednjem vzhodu k pogajanjem.

Sovjetski predstavnik Fedorenko je izjavil, da ZDA nimajo nobene pravice predstavljati se kot braniteljske načela svobodne plovidbe. Prav nedavno so namreč ameriška letala napadla so-vjetsko ladjo v nekem severno-vietnamskem pristanišču. "Ta do-godek predstavlja novo očitno kr-šitev svobodne plovidbe in dejanje banditizma, ki je polno skrajno nevarnih posledic," Fedorenko je izjavil, da bi morali odločno ob-soditi ZDA zaradi njihovih dejanj in tudi zaradi podpore, ki jo da-jejo ekstremističnim izraelskim krogom. Na koncu je izjavil, da je treba enkrat za vselej napra-viti konec dejavnosti tega samo-zveznega mednarodnega žandarja.

Malijski delegat je izjavil, da Arabci niso odgovorni za nesreče Židov in da se torej ne sme po-stavljati na rasično raven vpraš-je, ki spada za Arabce v na-ravno suverenost.

Ponovno sta nato govorila ame-riški delegat Goldberg in sovjet-ski delegat Fedorenko, in zatem je bilo nadaljevanje razprave odlo-ženo na 21. uro po srednje-evrop-skem času v ponedeljek. Pred-sednik je sporočil, da morajo bi-ti člani sveta na razpolago za mo-rebita nujna posvetovanja in po potrebi za nujno sejo varnost-nega sveta.

Zvedelo se je, da je vlada ZAR poslala državno članicam var-nostnega sveta besedilo včerajšnje izjave zunanjega ministra Rlada, da ZAR ne bi dovolila napadalmih vo-dah in bi sprejela vse potrebne ukrepe, da zavaruje svoje suve-renost.

Izraelski ministrski predsednik Levi Eškol je poslal nato pred-sedniku sovjetske vlade Kosiginu s pozivom, naj se Sovjetska zve-za pridruži drugim velikim drža-vam za vzpostavitev miru na Srednjem vzhodu. Eškol pravi v svoji noti, da je Izrael priprav-ljen mirno rešiti spor. Nota po-udara tri načela, na podlagi ka-terih bi krizo lahko mirno rešili: 1. Ozmelska celovitost in ne-odvisnost vseh držav tega pod-ročja, odpor proti revanšizmu in poskusom, da bi se s silo me-njalo sedanje ozemelsko stanje. 2. Prepoved sovražnih dejanj, di-vertzantske dejavnosti čez meje in uvažanje pomorske blokade. 3. Nemevsavanje v notranje zadeve držav. Eškolova nota je odgovor na Kosiginovo poslanico. Eškol pravi v svojem odgovoru, da Izrael želi mir, in trdi, da so arab-ske države to njegovo težnjo za-vrnile.

Ob petdesetletnici majniške deklaracije

V letošnjem in prihodnjem letu mineva pol stoletja od revolucio-narnih sprememb, ki so se vrstile proti koncu prve svetovne vojne. Od trdnjav starega imperijalizma sredi Evrope in na vzhodu se je zrušila tudi habsburška monar-hija; na njenem bivšem ozemlju so nastale države narodov, ki so se otresli gospodstva tuje dinastije in vladajočih razredov obeh privile-giranih narodov. V tem dogaja-nju nastopajo tudi avstrijski Ju-goslovani; eno od zadnjih prelom-nic v tem njihovem boju pomeni množično gibanje, ki podpre maj-sko deklaracijo njihovih zastopni-škov v dunajskem državnem zboru.

Zaradi več vzrokov je bil dr-žavni zbor na Dunaju, parlament za avstrijsko, od Nemcev obla-dano polovico stare monarhije, ki je moral skoziti tri leta od začeta prve svetovne vojne mirovati, skli-kan za 30. maj 1917. Od druge po-lovice 1916 je postalo jasno, da centralne sile ne bodo mogle do-seči zmage, ki so si jo obetale po dotedanjih delnih uspehih. Proti nadaljevanju vojne je dvigalo svoj glas delavstvo, oktobra 1916 je so-cialist dr. Viktor Adler ustrelil mi-nistrskega predsednika grofa Stur-gisna, ki se je vztrajno upiral ob-novitvi parlamentarizma. Mesec dni pozneje je umrl cesar Franc Jožef I., eden od simbolov stare države. Njegov naslednik Karel je v začetu leta 1917 predvidno poskušal do-seči separatni mir z antanto. Mar-ca 1917 se je s padcem carizma za-čela velika ruska revolucija, ki kot že nekdanj, ob svojem prvem vzplamtanju leta 1905, ni mogla o-stati brez vpliva na razmere v Av-stro-Ogrski. Aprila 1917 je bila z vstopom ZDA, prve svetovne indu-strijske sile, v vojno na strani an-tante ponovno prizadeta že tako omajana samozavest avstrijskih via-dajočih krogov. Obnovitvi parla-mentarizma se niso mogli več upi-rati, pa čeprav so bile je upraviče-no bal.

Od jugoslovanskih dežel Avstro-Ogrske so bile v državnem zboru zastopane le slovenske (brez Prek-murja), Istra in Dalmacija. Druge so bile v ogrski polovici države, Bosna in Hercegovina pa je bila posebna državna dežela. Državno-zbornski poslanci iz jugoslovanskih dežel so se pripravili na enoten nastop in so se 29. maja združili v Jugoslovanski klub ter sestavili besedilo deklaracije o svojih na-rodnih zahtevah. V tem pripravah je bila odločilna pobuda predstavnika demokratične smeri v slo-venski klerikalni stranki dr. J. E. Kreka. Drugi dan so na otvorit-veni seji državnega zbora nastopili najprej Čehi s svojo deklaracijo, v kateri so zahtevali preureditve habsburške monarhije v zvezno državo svobodnih in enakoprav-nih narodov. Takoj nato je pre-bral deklaracijo Jugoslovanskega kluba njegov predsednik dr. An-ton Korosec. Besedilo tako ime-novane majske deklaracije je na-slednje: "Podpisani poslanci, zbrani v Jugoslovanskem klubu, iz-javljajo, da zahtevajo na teme-lju narodnega načela in hrvatskega državnega prava, naj se vse zemlje monarhije, v katerih pre-bivajo Slovenci, Hrvati in Srbi, zedinijo pod žetom habsburške dinastije in samostojno državno telo, ki budi prostro vsa-kega gospodstva tujih narodov in zgrajeno na demokratičnem teme-lju. Za uresničenje te zahteve svo-jega enotnega naroda se bodo za-veljeli vsi sili. S tem pa se bodo podpisani udeleževali parla-mentarnega dela..."

Zahteve, vsebovane v tej izjavi, niso bile nove, že prej so se po-stavljale tudi take zahteve po zedi-njenju Jugoslovancev, ki so preha-lale okvir monarhije in bile na-predstavitelj v pomembnem zve-ze in oblike bodoče jugoslovanske države, (pri Slovencih Ivan Can-kan, preporočil); pomembno pa je, da so bile v majski deklaraci-ji te zahteve podane kot skupna izjava vseh jugoslovanskih strank, zastopanih v parlamentu, in da se ostavile v času stiske Avstro-Ogrske zaradi neugodnega vloga-položaja in začeti odločnega se re-volucionarnega vrenja v množicah.

Ob srditih protestih Nemcev in Mađarov proti deklaraciji seveda ni bilo mogoče napredovati v prid jugoslovanske države v sklopu habsburške monarhije. Skozil pol-družno leto, kolikor je bilo še u-sojeno živeti Avstro-ogrski, cesar in vladi obeh državnih polovic v svojih izjavah in dejanjih niso ka-zali nobenega nagajanja v prid zahtevam Jugoslovancev. Nedotak-ljivost dežel ograde krome je bila za oblastnike vse do konca ne-dvomna, zlasti Slovincem pa se je jemalo vsako upanje, da bodo u-poštevane pri kakem vladnem ka-pitalističnem načrtu s podjarja-njem, da pri načrtu ne bi bilo upoštevanje državno ozemlje na po-ti do Jadrana, ki je v stiku z nem-skim jezikovnim ozemljem, s po-ostrenim preganjanjem narodnega gibanja od strani oblasti in s pod-poro, ki jo je država dajala nem-skim manifestacijam na Sloven-skem. To podpiranje Nemcev je bilo najbolj očitno izraženo, ko je cesar Karel maja 1918 sprejel de-putatke Nemcev in narodnih od-padnikov iz slovenskih dežel.

Zaradi takega stališča države je moralo vodstvo slovenskega na-rodnega gibanja ob navdušenju, a ka-terim so množice zahtevale Ju-goslavijo, nastopati vse bolj radikal-no. Ob tem je prišlo do razkola v vrhu najmočnejše stranke — Slo-venske ljudske stranke, ki se je pripravljali že prej. Dotedanji stran-kin vodja dr. Šušteršič, vnet za-govornik Avstrije, je ostal ob stra-ni, vodstvo klerikalne stranke je prevezl dr. Korosec. Največji po-men pa gre deklaraciji zaradi vel-ičastnega množičnega nastopa tako imenovanega deklaracijskega giba-nja za Jugoslavijo. To gibanje je najprepričljiveje dokazovalo težnje slovenskega naroda po samostoj-nosti in združitvi z ostalimi ju-goslovanskimi narodi. Izražalo se je v množični akciji zbiranja podp-rov za deklaracijo, svojo podporo so ji izražale v izjavah občine, društva in korporacije. Tuga soli-dariziranja slovenskih množic z de-klaracijo niso mogle zavreti niti grožnje niti ukrepi oblasti proti na-borovanju, kakor so slovenske množice pred pol stoletja manife-stirale na taborih za Zedinjeno Slo-venijo, tako so na deklaracijskih taborih pomladi leta 1918 manife-stirale za Jugoslavijo. Odločnost slo-venskega ljudstva v boju za svojo pravico stvar so na svoji koži ob-čutili nemški izvajalci, ki so po-kusili razbiti tabor v Št. Janžu pri Dravogradu 7. aprila 1918, mno-žica jih je pretepla in preganla. Od maja dalje je oblast tabore preprečevala, dopuščala pa je še na-prej nemške shode po mestih, ta-ko imenovane "volksfeste", kate-rimi so Nemci brezuspešno poku-sali zabrisati velih uspeh deklaracijskega gibanja. To množično gi-banje pri nas pa je razumeti tudi kot del revolucionarnega nastopa evropskih množic proti imperia-lizmu in proti vojni, ki jo je leta-zaključil. Ljudsko samozavest je zlahka ohranila oktobrska revolu-cija v Rusiji; znameniti poziv sov-jetske Rusije za sklenitev takojš-njega miru brez aneksij in kon-tribucij in njeno razglasenje o sa-moodločbi narodov sta odmevala tudi pri nas.

A. L.

SKLEPI SEJE MINISTRskega SVETA

Neposredni vojni sistem za deželne svete z navadnim statutom

Fanfani je poročal vladi o zaključkih evropskega sestanka in o stanju na Srednjem vzhodu. CGIL in UIL proglasili stavko poštnih uslužbencev

RIM, 3. — Danes dopoldne se je sestal ministerski svet, ki je najprej poslušal poročilo zunanjega ministra Fanfania o sestanku predstavnikov šestih evropskih držav evropske gospodarske skupnosti in o položaju na Srednjem vzhodu. Uradno poročilo vlade pravi, da je ministerski svet odobril do sedaj sprejeta stališča.

Na predlog notranjega ministra je ministerski svet sprejel zakonski predlog o načinu volitev v deželne svete z običajnim statutom, s katerim bodo domačim prebivalcem v občinah, ki jim je bil predložen prav ta na pobudo vlade in katerega so že poslali v proučitev parlamentu.

SODELOVANJE MED SFRJ IN BOLGARIJU

Jutri pride v Beograd bolgarska delegacija

Vodil jo bo Todor Živkov. Uspešen zaključek razgovorov z delegacijo ČSSR

(Od našega dopisnika)

BEGRAD, 3. — V ponedeljek 5. t.m. bo prispela na uraden obisk v Jugoslavijo državna partijska delegacija Bolgarije pod vodstvom prvega tajnika OK KP Bolgarije in predsednika ministrskega sveta Todor Živkova. Obisk bo, po izjavi Živkova, jugoslovanskim novinarjem v Sofiji, nadaljnji korak v uspešnem razvoju bolgarsko-jugoslovanskih odnosov, kajti, je po udaru Živkova, v vprašanih medsebojnega sodelovanja ni nobenih razlik. Mi imamo iste misli, obsejane in želje. Globoko smo prepričani, da bodo razgovori znova manifestacija naše enotne volje in želje, da utrdimo naše medsebojno prijateljstvo in sodelovanje. Poleg razgovorov o nadaljnjem uspešnem razvoju bolgarsko-jugoslovanskih odnosov, prijateljstva in sodelovanja, posebno na gospodarskem in kulturnem področju bodo razgovori v Beogradu, po besedah Živkova, zajeli tudi sobodni mednarodni položaj in nekatera vprašanja s področja mednarodnega komunizma, gibanja in delavskega gibanja. Todor Živkov je v razgovoru z jugoslovanskimi novinarji prikazal tudi bolgarsko stališče do dogovorov v Grčiji in na Bliznjem vzhodu in v zvezi s tem dejal, da Bolgarija, ki je vedno zavzemala in bo tudi v prihodnosti, za mirne in dobrososedne odnose na Balkanu, zaskrbljenostjo spremlja razvoj dogovorov v Grčiji, ter da so simpatije na strani arabskih narodov. Sedanja kriza na Bliznjem vzhodu so po mnenju bolgarskega ministrskega predsednika povzročili imperialistični nameni, da na tem področju ohranijo svoje strateške in gospodarske pozicije in zadušijo nacionalno, revolucionarno gibanje na arabskem vzhodu in v Afriki.

V Beogradu so se danes končali razgovori med podpredsednikom zveznega izvršnega sveta Jugoslavije Kijom Gligorovom in podpredsednikom češkoslovaške vlade in predsednikom državne načrtovalne komisije Oldřichom Černikom, ki so po ocenitvi obeh bil zveličalni in koristni in predstavljali dobro osnovo za nadaljnje gospodarsko sodelovanje obeh držav. V razgovorih so proučili možnosti novih oblik dolgoročnega sodelovanja, posebno na področju specializacije in kooperacije v proizvodnji, možnosti širšega sodelovanja na področju predelovalne industrije, črne in pisane metalurgije, kemijske industrije in v kmetijstvu. O konkretnih možnostih sodelovanja se bodo pogovarjali na rednem sestanku jugoslovanske češkoslovaške komisije za sodelovanje, ki jo vodi bolgarski minister, kot je poudaril Černik na tiskovni konferenci, zelo zainteresirana za jugoslovansko delovno silo.

Zvezni odbor Zveze novinarjev Jugoslavije je na sinočnji seji izvolil predsedništvo in sprejel okvirne delovne programe. Za predsednika je bil ponovno izvoljen Božidar Novak, ravnatelj zagrebškega »Vjestnika«, za podpredsednika pa Bogdan Pešić, namestnik glavnega urednika »Borbe« in Danica Bakavica, urednica radio-televizijskega programa. Za tajnika je bil ponovno izvoljen Miroslav Abramović.

B. B.

Demonstracije v Port Saidu proti ameriški ladji

KAIRO, 3. — V ZAR pričakujejo vsak trenutek izraelški napad. Radio, tisk in manifesti pozivajo prebivalstvo, naj bo pripravljeno na hujše.

Agencija Srednji vzhod poroča, da je ameriška vojna ladja »Dyess« prispela danes v Port Said. Ob prihodu ladje so organizirali protestne demonstracije. Nastopili so morala policija s čolni, da prepreči, da bi se na ladijski demonstraciji približala do čolnih ameriški ladji. Demonstranti so vzklikali proti Johnsonu. Zvečer je začela ladja pihati po sušnem prekonu v smeri Rdečega morja.

Sovjetski poslanik v Kairu se je danes pogovarjal z zunanjim ministrom Riadom. Poslanik odhaja iz ZAR in nadomesti ga bo Sergej Vinogradov.

V Ankari se je sovjetski poslanik Smirnov pogovarjal s turškim zunanjim ministrom. Po sestanku je izjavil, da Sovjetska zveza podpira napore arabskega sveta v obrambi njegovih pravic proti imperialističnim silam. Turčija in Sovjetska zveza se strinjata, da je treba nadaljevati napore za rešitev krize na Srednjem vzhodu.

Davi je ameriška vojna ladja »Albatros« prispela v Gibraltar in je pozneje nadaljevala pot proti vzhodu. V prvih jutranjih urah so iz sovjetske vojne ladje plule skoki. Bosporsko ozono v Sredozemlju.

Predsednik Naser je predsedoval večeri vojaški konferenci, ki je bila po začetku sedanjega krize.

Resolucija zgoniškega občinskega odbora proti vojaškim služnostim

Zgoniški občinski odbor je na seji 1. junija 1967 v zvezi z uvedbo vojaških služnostim pri Brisčikah in v zvezi z gradnjo skladišča streliva sprejel resolucijo. Resolucija najprej omenja sklep vojaških oblasti (Regione Militare nord-est V. Comando militare territoriale di Padova) št. 982/UD, po katerem nameravajo uvesti vojaške služnosti na obširnih področjih pri Brisčikah in v občini Zgonik, kjer bi se gradilo skladišča streliva. Resolucija ugotavlja, da je ta vest razburila prebivalstvo, ki je sestavljeno povečini iz kmetovalcev, lastnikov zemljišča na področju, namenjenem za vojaške služnosti. Zato so takoj izrazili svojo resno zaskrbljenost v zvezi z morebitnimi posledicami, ker nastajajo z različnih strani, proti sklepu vojaških oblasti, ki bi gotovo povzročili nepreprečljivo škodo gospodarstvu celotnega tržaškega področja. Zatem poudarja resolucija, da je turizem glavni čimbenik krajevnega gospodarstva, da so Brisčiki kraj velikega pomena za vse državne in mednarodni turizem, saj so bili že davno določeni za obsejane turistične gradbene načrte, kar bi brez dvoma predstavljalo veliko korist. Vse to bi z uvedbo predvidenega vojaškega načrta kompromitirali in dejansko onemogočili. V resoluciji se nato poudarja resna problema, ki ne zanima samo krajevne prebivalstva. Občina Zgonik mora biti zvesten glasnik te zaskrbljenosti, ki se upravičeno izraža s toliko strani proti pobudi vojaških oblasti. Ker se ob tej priložnosti morajo upoštevati in primerno uradno izražati krajevnega prebivalstva, se zgoniška občina obrača z upravičenim pozivom na vladne, deželne in pokrajinske oblasti ter na gospodarske ustanove, naj se zaradi omenjenih upravičenih razlogov prepreči napredovanje vojaških služnostim in uvedbo služnostne pravice in s tem gradnjo skladišča streliva pri Brisčikah. Na koncu se v resoluciji izloči naprosila pristojna vojaška oblast, naj ponovno prouči pobudo, katere izvedba bi prav gotovo imela hude posledice za prebivalstvo občine.

Na tem področju je bil lani ubit finančni stražnik Bolognesi, ki je stopil na mino. Menda so vest o razrušenem zavetišču sporočili smučarji, kasneje pa so izvidniški letala IV. armadnega korpusa ugotovila, da je vest točna. V preteklih tednih so porušili še več zavetišč na avstrijsko-italijanski meji.

Sindikati kovinarjev FIOM-CGIL sporoča, da se bodo v sredo sestali v Milano aktivisti, ki bodo proučili položaj ladjedelne industrije. Do sedaj namreč ni bilo možnosti pozitivne rešitve spora v zvezi s predvideno reorganizacijo ladjedelne industrije, kot predvideva načrt CIPE od lanskega oktobra. Razgovori med predstavniki vseh treh sindikatov kovinarjev, IRI in Fincantieri so se rodili zazenega uspeha.

Sindikalski organizaciji FIAT-CGIL in UIL-POST sta proglasili za turek 13. junija 24-urno vzdržavno stavko uslužbencev osrednjih in perifernih poštarnih ter telegrafskih uradov. Stavki se ni pridružil CISL, ki meni, da je proglasena ob nepravem času in da gre za preostro reakcijo.

Spor se nanaša na vrsto sindikalnih vprašanj, in je bilo v tej zvezi več razgovorov z ministrom za pošto, ki je na zadnjem sestanku dejal, da se teže za kritje že odobrenih proizvodnih nagrad za lansko leto. To izjavo CISL optimistično razlaga, CGIL in UIL pa sta mnenja, da gre za megleto obljube, saj je šele treba sestaviti zakonski načrt, pri tem pa da so sindikate ponovno izključili pri sestavi osnovnih kriterijev in da se neče niti pričeti razprava o boljšem slovanju poštne podjete.

Koprski založba Lipa je v petek proslavila svojo petnajstletnico. O polnstoletju svoje slavnostne seje založniškega sveta, zvečer pa krasno prireditve, naslovljena »V naročju tišine«. Celotni aranžman prireditve je vse, ki so se je udeležili, namramost očarali. Atelij gimnazije v Kopru je bil za to priložnost pripravljen nadse originalno z uporabo raznih morskih in pomorskih motivov. Izredno sugestivno je delo lokalne zasedke s pripravljenimi svetlo slikami, ki so jih ustvarili mladi umetniki, ki so jih pripeljali v Kopru se niso udeležili. Poudarja, da je bilo, da take prireditve v Kopru se niso udeležili. Poudarja, da je bilo, da take prireditve v Kopru se niso udeležili.

800 m
1. Vera Nikolič (Jug.) 2'02"8 (izenačena jugoslovanski rekord)
2. Karin Kesler (Z. Nem.) 2'04"7
3. Poehltz (V. Nemčija) 2'04"8
4. Paola Pigni (Italija) 2'05"1

1000 m
1. Keček (Jug.) 15"7
2. Mijusković (Jug.) 10"7
3. Soldier (V. Nemčija) 1'50"8
4. Jovčević (Jugoslavija) 51,75
5000 m
1. Korica (Jugoslavija) 14'21"8
Tulci so nastopili v teku na 800 m (moški in ženske) in v metu kroglice.

1. Jovčević (V. Nemčija) 51,75
5000 m
1. Korica (Jugoslavija) 14'21"8
Tulci so nastopili v teku na 800 m (moški in ženske) in v metu kroglice.

1. Jovčević (V. Nemčija) 51,75
5000 m
1. Korica (Jugoslavija) 14'21"8
Tulci so nastopili v teku na 800 m (moški in ženske) in v metu kroglice.

1. Jovčević (V. Nemčija) 51,75
5000 m
1. Korica (Jugoslavija) 14'21"8
Tulci so nastopili v teku na 800 m (moški in ženske) in v metu kroglice.

1. Jovčević (V. Nemčija) 51,75
5000 m
1. Korica (Jugoslavija) 14'21"8
Tulci so nastopili v teku na 800 m (moški in ženske) in v metu kroglice.

1. Jovčević (V. Nemčija) 51,75
5000 m
1. Korica (Jugoslavija) 14'21"8
Tulci so nastopili v teku na 800 m (moški in ženske) in v metu kroglice.

1. Jovčević (V. Nemčija) 51,75
5000 m
1. Korica (Jugoslavija) 14'21"8
Tulci so nastopili v teku na 800 m (moški in ženske) in v metu kroglice.

1. Jovčević (V. Nemčija) 51,75
5000 m
1. Korica (Jugoslavija) 14'21"8
Tulci so nastopili v teku na 800 m (moški in ženske) in v metu kroglice.

ŠPORTŠPORTŠPORT

USPEL ODOBJKARSKI TURNIR V ZGONIKU

Moška šesterka Bora osvojila Kraški pokal

Moška šesterka Bora je včeraj osvojila po zmagi nad organizatorjem turnirja Krasom in nato še nad prvakom C lige Aecatomom »2. kraški pokal«. Otvoritvena igra je bila med Krasom in Aecatomom. Dopolnilni tekmi so bili: Bora - Kras 3:0 (15:13, 15:7, 15:4); Bora - Aecat 3:1 (15:12, 15:11, 15:9); Bora - Aecat 3:1 (15:10, 15:12, 15:15, 15:9).

Moška šesterka Bora je včeraj osvojila po zmagi nad organizatorjem turnirja Krasom in nato še nad prvakom C lige Aecatomom »2. kraški pokal«. Otvoritvena igra je bila med Krasom in Aecatomom. Dopolnilni tekmi so bili: Bora - Kras 3:0 (15:13, 15:7, 15:4); Bora - Aecat 3:1 (15:12, 15:11, 15:9); Bora - Aecat 3:1 (15:10, 15:12, 15:15, 15:9).

Moška šesterka Bora je včeraj osvojila po zmagi nad organizatorjem turnirja Krasom in nato še nad prvakom C lige Aecatomom »2. kraški pokal«. Otvoritvena igra je bila med Krasom in Aecatomom. Dopolnilni tekmi so bili: Bora - Kras 3:0 (15:13, 15:7, 15:4); Bora - Aecat 3:1 (15:12, 15:11, 15:9); Bora - Aecat 3:1 (15:10, 15:12, 15:15, 15:9).

Moška šesterka Bora je včeraj osvojila po zmagi nad organizatorjem turnirja Krasom in nato še nad prvakom C lige Aecatomom »2. kraški pokal«. Otvoritvena igra je bila med Krasom in Aecatomom. Dopolnilni tekmi so bili: Bora - Kras 3:0 (15:13, 15:7, 15:4); Bora - Aecat 3:1 (15:12, 15:11, 15:9); Bora - Aecat 3:1 (15:10, 15:12, 15:15, 15:9).

Moška šesterka Bora je včeraj osvojila po zmagi nad organizatorjem turnirja Krasom in nato še nad prvakom C lige Aecatomom »2. kraški pokal«. Otvoritvena igra je bila med Krasom in Aecatomom. Dopolnilni tekmi so bili: Bora - Kras 3:0 (15:13, 15:7, 15:4); Bora - Aecat 3:1 (15:12, 15:11, 15:9); Bora - Aecat 3:1 (15:10, 15:12, 15:15, 15:9).

Moška šesterka Bora je včeraj osvojila po zmagi nad organizatorjem turnirja Krasom in nato še nad prvakom C lige Aecatomom »2. kraški pokal«. Otvoritvena igra je bila med Krasom in Aecatomom. Dopolnilni tekmi so bili: Bora - Kras 3:0 (15:13, 15:7, 15:4); Bora - Aecat 3:1 (15:12, 15:11, 15:9); Bora - Aecat 3:1 (15:10, 15:12, 15:15, 15:9).

Moška šesterka Bora je včeraj osvojila po zmagi nad organizatorjem turnirja Krasom in nato še nad prvakom C lige Aecatomom »2. kraški pokal«. Otvoritvena igra je bila med Krasom in Aecatomom. Dopolnilni tekmi so bili: Bora - Kras 3:0 (15:13, 15:7, 15:4); Bora - Aecat 3:1 (15:12, 15:11, 15:9); Bora - Aecat 3:1 (15:10, 15:12, 15:15, 15:9).

Moška šesterka Bora je včeraj osvojila po zmagi nad organizatorjem turnirja Krasom in nato še nad prvakom C lige Aecatomom »2. kraški pokal«. Otvoritvena igra je bila med Krasom in Aecatomom. Dopolnilni tekmi so bili: Bora - Kras 3:0 (15:13, 15:7, 15:4); Bora - Aecat 3:1 (15:12, 15:11, 15:9); Bora - Aecat 3:1 (15:10, 15:12, 15:15, 15:9).

Moška šesterka Bora je včeraj osvojila po zmagi nad organizatorjem turnirja Krasom in nato še nad prvakom C lige Aecatomom »2. kraški pokal«. Otvoritvena igra je bila med Krasom in Aecatomom. Dopolnilni tekmi so bili: Bora - Kras 3:0 (15:13, 15:7, 15:4); Bora - Aecat 3:1 (15:12, 15:11, 15:9); Bora - Aecat 3:1 (15:10, 15:12, 15:15, 15:9).

Moška šesterka Bora je včeraj osvojila po zmagi nad organizatorjem turnirja Krasom in nato še nad prvakom C lige Aecatomom »2. kraški pokal«. Otvoritvena igra je bila med Krasom in Aecatomom. Dopolnilni tekmi so bili: Bora - Kras 3:0 (15:13, 15:7, 15:4); Bora - Aecat 3:1 (15:12, 15:11, 15:9); Bora - Aecat 3:1 (15:10, 15:12, 15:15, 15:9).

Moška šesterka Bora je včeraj osvojila po zmagi nad organizatorjem turnirja Krasom in nato še nad prvakom C lige Aecatomom »2. kraški pokal«. Otvoritvena igra je bila med Krasom in Aecatomom. Dopolnilni tekmi so bili: Bora - Kras 3:0 (15:13, 15:7, 15:4); Bora - Aecat 3:1 (15:12, 15:11, 15:9); Bora - Aecat 3:1 (15:10, 15:12, 15:15, 15:9).

Moška šesterka Bora je včeraj osvojila po zmagi nad organizatorjem turnirja Krasom in nato še nad prvakom C lige Aecatomom »2. kraški pokal«. Otvoritvena igra je bila med Krasom in Aecatomom. Dopolnilni tekmi so bili: Bora - Kras 3:0 (15:13, 15:7, 15:4); Bora - Aecat 3:1 (15:12, 15:11, 15:9); Bora - Aecat 3:1 (15:10, 15:12, 15:15, 15:9).

Moška šesterka Bora je včeraj osvojila po zmagi nad organizatorjem turnirja Krasom in nato še nad prvakom C lige Aecatomom »2. kraški pokal«. Otvoritvena igra je bila med Krasom in Aecatomom. Dopolnilni tekmi so bili: Bora - Kras 3:0 (15:13, 15:7, 15:4); Bora - Aecat 3:1 (15:12, 15:11, 15:9); Bora - Aecat 3:1 (15:10, 15:12, 15:15, 15:9).

Moška šesterka Bora je včeraj osvojila po zmagi nad organizatorjem turnirja Krasom in nato še nad prvakom C lige Aecatomom »2. kraški pokal«. Otvoritvena igra je bila med Krasom in Aecatomom. Dopolnilni tekmi so bili: Bora - Kras 3:0 (15:13, 15:7, 15:4); Bora - Aecat 3:1 (15:12, 15:11, 15:9); Bora - Aecat 3:1 (15:10, 15:12, 15:15, 15:9).

Moška šesterka Bora je včeraj osvojila po zmagi nad organizatorjem turnirja Krasom in nato še nad prvakom C lige Aecatomom »2. kraški pokal«. Otvoritvena igra je bila med Krasom in Aecatomom. Dopolnilni tekmi so bili: Bora - Kras 3:0 (15:13, 15:7, 15:4); Bora - Aecat 3:1 (15:12, 15:11, 15:9); Bora - Aecat 3:1 (15:10, 15:12, 15:15, 15:9).

Moška šesterka Bora je včeraj osvojila po zmagi nad organizatorjem turnirja Krasom in nato še nad prvakom C lige Aecatomom »2. kraški pokal«. Otvoritvena igra je bila med Krasom in Aecatomom. Dopolnilni tekmi so bili: Bora - Kras 3:0 (15:13, 15:7, 15:4); Bora - Aecat 3:1 (15:12, 15:11, 15:9); Bora - Aecat 3:1 (15:10, 15:12, 15:15, 15:9).

Moška šesterka Bora je včeraj osvojila po zmagi nad organizatorjem turnirja Krasom in nato še nad prvakom C lige Aecatomom »2. kraški pokal«. Otvoritvena igra je bila med Krasom in Aecatomom. Dopolnilni tekmi so bili: Bora - Kras 3:0 (15:13, 15:7, 15:4); Bora - Aecat 3:1 (15:12, 15:11, 15:9); Bora - Aecat 3:1 (15:10, 15:12, 15:15, 15:9).

Moška šesterka Bora je včeraj osvojila po zmagi nad organizatorjem turnirja Krasom in nato še nad prvakom C lige Aecatomom »2. kraški pokal«. Otvoritvena igra je bila med Krasom in Aecatomom. Dopolnilni tekmi so bili: Bora - Kras 3:0 (15:13, 15:7, 15:4); Bora - Aecat 3:1 (15:12, 15:11, 15:9); Bora - Aecat 3:1 (15:10, 15:12, 15:15, 15:9).

Moška šesterka Bora je včeraj osvojila po zmagi nad organizatorjem turnirja Krasom in nato še nad prvakom C lige Aecatomom »2. kraški pokal«. Otvoritvena igra je bila med Krasom in Aecatomom. Dopolnilni tekmi so bili: Bora - Kras 3:0 (15:13, 15:7, 15:4); Bora - Aecat 3:1 (15:12, 15:11, 15:9); Bora - Aecat 3:1 (15:10, 15:12, 15:15, 15:9).

Moška šesterka Bora je včeraj osvojila po zmagi nad organizatorjem turnirja Krasom in nato še nad prvakom C lige Aecatomom »2. kraški pokal«. Otvoritvena igra je bila med Krasom in Aecatomom. Dopolnilni tekmi so bili: Bora - Kras 3:0 (15:13, 15:7, 15:4); Bora - Aecat 3:1 (15:12, 15:11, 15:9); Bora - Aecat 3:1 (15:10, 15:12, 15:15, 15:9).

Moška šesterka Bora je včeraj osvojila po zmagi nad organizatorjem turnirja Krasom in nato še nad prvakom C lige Aecatomom »2. kraški pokal«. Otvoritvena igra je bila med Krasom in Aecatomom. Dopolnilni tekmi so bili: Bora - Kras 3:0 (15:13, 15:7, 15:4); Bora - Aecat 3:1 (15:12, 15:11, 15:9); Bora - Aecat 3:1 (15:10, 15:12, 15:15, 15:9).

Moška šesterka Bora je včeraj osvojila po zmagi nad organizatorjem turnirja Krasom in nato še nad prvakom C lige Aecatomom »2. kraški pokal«. Otvoritvena igra je bila med Krasom in Aecatomom. Dopolnilni tekmi so bili: Bora - Kras 3:0 (15:13, 15:7, 15:4); Bora - Aecat 3:1 (15:12, 15:11, 15:9); Bora - Aecat 3:1 (15:10, 15:12, 15:15, 15:9).

Moška šesterka Bora je včeraj osvojila po zmagi nad organizatorjem turnirja Krasom in nato še nad prvakom C lige Aecatomom »2. kraški pokal«. Otvoritvena igra je bila med Krasom in Aecatomom. Dopolnilni tekmi so bili: Bora - Kras 3:0 (15:13, 15:7, 15:4); Bora - Aecat 3:1 (15:12, 15:11, 15:9); Bora - Aecat 3:1 (15:10, 15:12, 15:15, 15:9).

Moška šesterka Bora je včeraj osvojila po zmagi nad organizatorjem turnirja Krasom in nato še nad prvakom C lige Aecatomom »2. kraški pokal«. Otvoritvena igra je bila med Krasom in Aecatomom. Dopolnilni tekmi so bili: Bora - Kras 3:0 (15:13, 15:7, 15:4); Bora - Aecat 3:1 (15:12, 15:11, 15:9); Bora - Aecat 3:1 (15:10, 15:12, 15:15, 15:9).

Moška šesterka Bora je včeraj osvojila po zmagi nad organizatorjem turnirja Krasom in nato še nad prvakom C lige Aecatomom »2. kraški pokal«. Otvoritvena igra je bila med Krasom in Aecatomom. Dopolnilni tekmi so bili: Bora - Kras 3:0 (15:13, 15:7, 15:4); Bora - Aecat 3:1 (15:12, 15:11, 15:9); Bora - Aecat 3:1 (15:10, 15:12, 15:15, 15:9).

Moška šesterka Bora je včeraj osvojila po zmagi nad organizatorjem turnirja Krasom in nato še nad prvakom C lige Aecatomom »2. kraški pokal«. Otvoritvena igra je bila med Krasom in Aecatomom. Dopolnilni tekmi so bili: Bora - Kras 3:0 (15:13, 15:7, 15:4); Bora - Aecat 3:1 (15:12, 15:11, 15:9); Bora - Aecat 3:1 (15:10, 15:12, 15:15, 15:9).

Moška šesterka Bora je včeraj osvojila po zmagi nad organizatorjem turnirja Krasom in nato še nad prvakom C lige Aecatomom »2. kraški pokal«. Otvoritvena igra je bila med Krasom in Aecatomom. Dopolnilni tekmi so bili: Bora - Kras 3:0 (15:13, 15:7, 15:4); Bora - Aecat 3:1 (15:12, 15:11, 15:9); Bora - Aecat 3:1 (15:10, 15:12, 15:15, 15:9).

Moška šesterka Bora je včeraj osvojila po zmagi nad organizatorjem turnirja Krasom in nato še nad prvakom C lige Aecatomom »2. kraški pokal«. Otvoritvena igra je bila med Krasom in Aecatomom. Dopolnilni tekmi so bili: Bora - Kras 3:0 (15:13, 15:7, 15:4); Bora - Aecat 3:1 (15:12, 15:11, 15:9); Bora - Aecat 3:1 (15:10, 15:12, 15:15, 15:9).

Moška šesterka Bora je včeraj osvojila po zmagi nad organizatorjem turnirja Krasom in nato še nad prvakom C lige Aecatomom »2. kraški pokal«. Otvoritvena igra je bila med Krasom in Aecatomom. Dopolnilni tekmi so bili: Bora - Kras 3:0 (15:13, 15:7, 15:4); Bora - Aecat 3:1 (15:12, 15:11, 15:9); Bora - Aecat 3:1 (15:10, 15:12, 15:15, 15:9).

Moška šesterka Bora je včeraj osvojila po zmagi nad organizatorjem turnirja Krasom in nato še nad prvakom C lige Aecatomom »2. kraški pokal«. Otvoritvena igra je bila med Krasom in Aecatomom. Dopolnilni tekmi so bili: Bora - Kras 3:0 (15:13, 15:7, 15:4); Bora - Aecat 3:1 (15:12, 15:11, 15:9); Bora - Aecat 3:1 (15:10, 15:12, 15:15, 15:9).

Moška šesterka Bora je včeraj osvojila po zmagi nad organizatorjem turnirja Krasom in nato še nad prvakom C lige Aecatomom »2. kraški pokal«. Otvoritvena igra je bila med Krasom in Aecatomom. Dopolnilni tekmi so bili: Bora - Kras 3:0 (15:13, 15:7, 15:4); Bora - Aecat 3:1 (15:12, 15:11, 15:9); Bora - Aecat 3:1 (15:10, 15:12, 15:15, 15:9).

Moška šesterka Bora je včeraj osvojila po zmagi nad organizatorjem turnirja Krasom in nato še nad prvakom C lige Aecatomom »2. kraški pokal«. Otvoritvena igra je bila med Krasom in Aecatomom. Dopolnilni tekmi so bili: Bora - Kras 3:0 (15:13, 15:7, 15:4); Bora - Aecat 3:1 (15:12, 15:11, 15:9); Bora - Aecat 3:1 (15:10, 15:12, 15:15, 15:9).

Moška šesterka Bora je včeraj osvojila po zmagi nad organizatorjem turnirja Krasom in nato še nad prvakom C lige Aecatomom »2. kraški pokal«. Otvoritvena igra je bila med Krasom in Aecatomom. Dopolnilni tekmi so bili: Bora - Kras 3:0 (15:13, 15:7, 15:4); Bora - Aecat 3:1 (15:12, 15:11, 15:9); Bora - Aecat 3:1 (15:10, 15:12, 15:15, 15:9).

Moška šesterka Bora je včeraj osvojila po zmagi nad organizatorjem turnirja Krasom in nato še nad prvakom C lige Aecatomom »2. kraški pokal«. Otvoritvena igra je bila med Krasom in Aecatomom. Dopolnilni tekmi so bili: Bora - Kras 3:0 (15:13, 15:7, 15:4); Bora - Aecat 3:1 (15:12, 15:11, 15:9); Bora - Aecat 3:1 (15:10, 15:12, 15:15, 15:9).

V ORGANIZACIJI OLIMPIJE

Zmaga šesterke Bora na turnirju v Gorici

Izd odojbarskega turnirja, ki ga je pretekli teden zvečer organizirala v Gorici domača Olimpi

ELLERY QUEEN:

Kje so dolarji?

V hotelu Chancellor v New Yorku se niso pozabili dveh obiskov gospoda Phyllia Mullanee. Prvič se je vpisal pod imenom Winston F. Parker. Hišni detektiv ga je prijavil inspektorju Richardu Queenu. Zapustil je s sobo 913 z listicami na rokah in bil obsojen na deset let ječe zaradi roparskega napada na Manhattanu. Drugič, deset let kasneje, je moral prav tako oditi, toda takrat brez boja in brez lisic, zakaj bil je mrtev.

Ta zgodba se pravzaprav začne na neki avtomobilski cesti na delu, ko je Mullanee pobil svojega pajdaša Mikija in ga vrgel iz avtomobila, s katerim so bežali. Tako bi lahko delil plen na dva dela in ne na tri dele. Tretji pajdaš je bila Pittsburgh Patience. Ko je vozil avtomobil skozi pusto pokrajino, se je Mullanee nenadoma odločil, da tudi s Patience ne bo delil plena. Preveč zapeljiva je bila misel, da bi bil sam lastnik vseh 62.000 dolarjev, s katerimi so bežali iz mesta, kjer so jih ukradli. Zato se je znebil tudi Patience. Policija je oba pobrala. Mikie od besnosti ni spravi besede iz ust. Patience pa jim je pokazala svojo razsežnost svojega slovarja. Teden dni pozneje jim je prišel v past tudi Mullanee, in sicer v Chancellorju, kamor se je zatekel, da bi se skrili. Nikjer ni bilo niti sledu o denarju, 62.000 dolarjev je izginilo. Kljub temu da je preiskava dokazala, da je Mullanee prišel s ceste direktno v hotel in ga ni več zapustil, se med potjo ni mogel nikjer znebiti denarja, ga vendar niso našli.

Vpraševali in vpraševali so se, kam je Mullanee lahko skril plen? Vsi so želeli to zvedeti, policija in ljudje, ki so brali o tem drznem ropu. Patience in Mike bi tudi rada zvedela, kam je šel denar, saj sta bila zaradi soudeležbe pri ropu obsojena na deset let ječe.

Policija kljub vsem naporom ni našla prave poti. Poskušali so z vsemi sredstvi in mu celo v ječi nastavili past. Poslali so mu policarja, preoblečenega v obsojenca.

Nekega dne, ko se so obsojenici sprehajali po dvorišču, je skoraj prišel trenutek, ko bi zvedeli resnico. Tudi Phyllis se je sprehajal med obsojenici, ko je nenadoma zavpil, da so ga zabolili, in se onesvestil. V bolnišnici so mu je zdravniki povedali, da je bilo eno, ki ga je zadelo, najhuje od vseh, kar jih je na svetu: srčni napad.

«Kje so dolarji?» je neumno rekel Mullanee. «Moje?»

Zdelo se jim je, kot da je ponoril, zahteval je šefa straz. Nemudoma je prišel. Bil je dober moški, kot ne, če je skrbel za svoje zaposlene. Na ta trenutek je policija čakala že pet let.

«Torej, Mullanee?» je vprašal. «Gre za tistih 62.000 dolarjev.»

«Za milijard, Phyllis.»

«Da, Mullanee,» je rekel stražnik. «Hocem reči, stražnik, da jih nikakor ne morem vzeti s seboj. Morda bi bilo bolje, da vam povem, kam sem skrill denar. Doktor mi je namreč rekel, da bom umrl.»

«Jeniški zdravnik je bil še mlad in brez izkušenj. Segel mi je v besedo: »Ne, ne, rekel sem vam, nekoga dne, Mullanee. Ne zdaj! Morda ne boste imeli več drugega napada še leta in leta!»

«O,» je rekel Phyllis z bolj veselim glasom. «Potem pa ne bom nič povedal, zakaj pa bi? Nasmehnil se je in obrnil v zid.»

Stražnik je bil besen in bi najraje premlatil oba, Phyllia in Mullanee.

«In ta so tekle, Mullanee ni ničesar izdal, in tako so vsi čakali, da ga izpustijo: zakon, Patience, Mike in celo Mullanee sam.»

Patience in Mike sta bila izpuščena že po sedmih letih zaradi dobrega vedenja in odšla vsak na svoj konec. Mullaneeju njegove molčečnosti niso šli v dobro in moral je svojo kazno prenesti. Zadržani so ga klicali v pisarno in stražnik mu je rekel:

«Povem vam, Mullanee, nikoli ne boste prišli do tega denarja! Pa ne boste ga dobili, zavedajte se, da z zločinom pridobljen denar nikoli ne prinese koristi!»

«Čez vam povem, stražnik,» je pomembljivo rekel Mullanee, «da bom ta denar prav hitro dobil. Pa ne bomo to. Zračunal sem, da mi bo lahko leto prinesel 6.200 dolarjev.»

«O, to je bilo verjetno samo nekaj lakotne!» je odgovoril Phyllis, se obrnil k vratom in odšel.

Policija mu je bila noč in dan na petami, sledili so mu uspešno, pa mu je kljub temu uspelo, da se jih je otrekel. So ga po sedmih dneh le našli, je bil že mrtev.

«Kaj je odkril hotelski detektiv, Blaufelt? Pravkar se je vrnil iz štirinajstidnevnega dopusta in ni našel službenice hotela, kako govorijo o nekem gostu z imenom Mullanee, ki da je prišel že pred desetimi dnevi, pa od takrat še ni nastopil v večerje in natak, ki sta stala na gredu. Vrata je imel zaklenjena noč in dan, pa se varno veržico si je dal nantestiti, da je bil varen pred nepovabljenimi gosti. Njegova soba je imela 913 in uslužbenec v recepciji se je spomnil, da je gost zahteval svoj to soto.»

«Pravkar sem se vrnil z dopusta in zato se nisem mogel videti.»

«Telefoniral Blaufelt policiji,» to pa vsem tem, kar so mi povedali naši uslužbenec, me lahko ta obesite, če ta Wath ni v resnici Phyllis Mullanee, ki se pri nas skriva.»

«Čeprav, Blaufelt! Takoj bomo našli!»

Inspektor Queen je odložil slušalko in kimal z glavo:

«Isti hotel, ista soba. Moram priznati...»

«Točno,» je rekel Ellery, ki je medtem odložil slušalko drugega telefona. Dobro se je spominjal tega primera. Bil je namreč eden izmed tistih, za katerega se je njegov oče še prav posebno zanimal. «Žvito! Zelo žvito! Seveda čisto jasno, samo tam je lahko skrill denar!»

«Toda Ellery, to soto so vendar preiskali ped za pedjo, od vrha do tal, ko smo pred desetimi leti aretirali Mullanee.»

«Prav gotovo ne tako temeljito kot misliš, saj smo spet pri tem primeru,» je zagodrnjal Ellery. «Le spomni se, kako se je Mullanee trudil, da bi nas prepričal, češ da je denar odložil med begom. Preiskali smo ves Connecticut. Oče, zdi se mi, da je denar že deset let v tej sobi in nikjer drugje!»

«Odsli sta v hotel Chancellor z narednikom Veljem in še dvema možema. Blaufelt jim je odprl vrata sobe 913. Veržica ni bila natakljena na vrata, kjer je bil Mullanee umorjen. Vsa je takoj prevzelo svoje delo, narednik Velje pa je poklical policijo za umore.»

Mullanee je še vedno sedel, glavno in roke je imel naslonjene na mizo. Ubil je bil od zadaj, in sicer z nekim težkim predmetom, ki ga pa v sobi niso našli. Po ogledu rane so ugotovili, da je to moralo biti kladivo.

«Prepričan sem, da Mullanee ni umrl od te rane,» je ugotovil Ellery. Spomnite se, da je imel v zaporu težave s srcem. Dober uder, slabo srce... in lahko spusti zavos.»

Ellery je pogledal okoli sebe. Soba se ni bila pospravljena, bila je v nekem določenem neredu. Kot bi kdo načrtno nekaj iskal... Nervozno je stopal iz kota v kot po sobi in mrmral sam zase:

«Ne, ne bi ga skrill za pohištvo... v hotelu ga vedno premikajo... stene in strop so prebarvane in treba bi jih bilo na novo... ne, preveč nevarno...»

Spustil se je na kolena, da bi natančno preiskal tla.

Inspektor je stal poleg mize.

«Blaufelt, pomagajte mi premakniti truplo.»

Ni bilo še čisto mrzlo. Rokavi in ovratnik domače halje so bili popackani s črnolom. Najbrž je ravno kaj pisal in ko ga je morilec udaril, se je črnilo prevrnilo. Inspektor je iskal brisačo, da bi obrisal črnilo, pa ni našel nobene.

«Velje, prinesi mi iz kopalnice kako brisačo. Morda bomo z njo popili toliko črnila, da bi bilo mogoče razbrati, kaj je pisal.»

«Nobene umazane brisače ni tukaj,» je rekel narednik.

«Pa mi prinesi čisto, tepec!»

Velje je prinesel brisačo, in inspektor Queen se je spravil na delo. V petih minutah je zbrisal dovolj črnila, da je lahko prebral. Bile so samo tele besede: «Denar je skrill v...» Drugo je bilo preveč zamazano.

«Zakaj je napisal, kje je bil skrill denar?» je vprašal Blaufelt, ki je še vedno držal Mullaneevo telo.

«Ko je vstal to jutro, je moral čutiti, da bo dobil ponoven napad. Ko se je to zgodilo v ječi, je hotel svojo skrivnost zaupati stražniku. Tokrat ga je bilo najbrž tako strah, da je hotel napisati, kje je skrill denar. Potem pa je onesvečen padel. Morda je bil tudi že mrtev. Morilec je vstopil, prebral pismo, ga udaril...»

«In našel denar pod posteljo,» je nadaljeval Ellery. «Ni ga več, oče!»

Blaufelt je spustil Mullanee. Odbrinil so posteljo in pod preprogo našli skrill denar. Pod desko, ki se je dala dvigniti, je že deset let ležal denar.

Ko so se dvignili, je Ellery že preiskoval Mullaneevo truplo.

«Ellery, kaj delaš?» je vzkliknil inspektor Queen.

Tudi narednik Velje je imel začuden obraz. Ellery je namreč nahalo božal lice umrlega.

«Gladko!» je rekel.

«Še pred kratkim se je bril! To jutro. Lahko se še vidijo sledovi mila!»

«Bi radi kaj zvedeli, Blaufelt?» je rekel narednik Velje. Hišni detektiv je kar poskočil.

«Ste rešili uganko?»

«Seveda!» je rekel Ellery. «To nam odkriva morilca Phyllia Mullanee.»

Narednik je na široko odprl usta.

«Molčite, Velje!» je rekel inspektor. «Torej?»

«Im, dobro, če se je Mullanee davi bril, kje mislite, da je to opravil?»

«Kje?» je rekel Velje.

«Tam, kjer vsi to delajo! V kopalnici! Se niste še nikoli brili v kopalnici, ne da bi uporabljali tudi brisačo?»

«Dobro, dobro, Ellery, Mullanee je uporabljal brisačo,» je nepotrpežljivo rekel inspektor. «In kaj potem?»

«Kje pa je? Ko si naročil Velje, naj ti jo prinese, ni bilo v kopalnici nobene umazane. V vsem prostoru je ni. Kaj ti je Velje prinesel? Čisto brisačo! Z drugimi besedami, ko se je Mullanee davi bril, je nekdo odnesel umazano brisačo in jo zamenjal s čisto. Ker je imel Mullanee navado, da se je zaprl tu, di z veržico na vratih, je moral nekdo: »am odpreti...»

«Sobara!»

«Seveda! Kot navadno, jo je Mullanee tudi davi spustil v svojo sobo in začela je pospravljati kopalnico. Sobe se ni utegnila. Zakaj? Zato, ker je imel Mullanee v tistem trenutku napad! Ona ga je ubila s kladivom, ki ga je vse dni nosila s seboj, in čakala na ugoden trenutek. Prebrala je sporočilo in odnesla plen iz skrill denarja.»

«Toda če je vse dni hodila s kladivom v žepu je morala za gotovo imeti izdelan načrt, morala je vedeti, kdo je!»

«Tako je, oče! Prepričan sem, da, ko jo boš ujel, boš zvedel, da gre za tvojo staro znanko Pittsburgh Patience, samo nekoliko spremenjeno. Že od vsega začetka je morala slutiti, kam je Mullanee skrill denar, in ko je odslužila kazeno in bila izpuščena iz zapore, se je zaposlila v hotelu... Tu je počakala svojega starega prijatelja!»

NOVA KNJIGA TRŽAŠKEGA PISATELJA

Boris Pahor NEKROPOLA

Nekropola, kar naj bi po domače pomenilo grobišče ali kraj, kjer domujejo mrtvi, je naslov nove knjige tržaškega pisatelja Borisa Pahorja, ki sta jo izdali založbi Obzorja Maribor in Založništvo tržaškega tiska Trst.

Govoriti o Borisu Pahorju kot osebi, bi bilo v teh vrsticah odveč. Vendar se mi zdi potrebno ponoviti najprej nekaj besed prav o njem, čeprav je naši javnosti dovolj znan. Pisatelj Boris Pahor se je rodil v Trstu in se od četrtega razreda osnovne šole po silil razmer vzgajal v italijanskih solah in v bogatem kulturnem okolju naših sosedov. Slovensko književnost je začel spoznavati šele v škofijskih zavodih v Kopru in Gorici. Tik pred drugo svetovno vojno so ga poklicali k vojakom; na svojo željo je bil med vojno interniran, in strahote uničevalnih krematorijev. Med obiskom se v mislih povrne nazaj v medvojni čas in se od pove vodniku, da bi se lažje vživel v preteklost. Pred njim se vrste prizori uničevanja in mučenja človeških življenj, saj je njegova pripoved »široka reka zloga. Čeprav je Nekropola pretresljivo pričevanje o zlu, je vsa prepojena s humanizmom in ljubeznijo do človeka in prava odškodna vojnih strahot in uničenja. Pahor pa ne išče maščevanja nad peklom, ki ga je doživel in preživel, saj pravi nekje, da je treba »spremeniti okolje, ne pokončiti morilca,« ki ga je spridila družba in okolje v katerem je živel.

Pri vsem spoštovanju do avtorjeve osebnosti in snovi, ki jo obravnava, pa moramo na tem mestu poudariti, da se je vnovič ponovila pomankljivost njegovega pisateljskega prijema; saj se pazljivo bralcu ob branju zazdi, da je zgodbo internirancev skrill na opis samega sebe in svojega altruističnega dela med taboriščnim skupnostjo. To pa ga je reševalo pred obupom, da je vzdiral sredi nepranezanega množičnega umiranja in celo tedaj, ko je bil pred žrelom krematorija.

Dejanja v njegovi knjigi skorajda ni, če pa je, služi le toliko, kolikor hoče razodeti svoje poglede o vprašanih, ki ga boljjo, o svetu in o človeštvu sploh.

Zato mu kot izrazitemu izpovedovalcu svoje notranjosti, svoje duševnosti, svojih misli in stev, tudi posebna tehnika dogajanja, ki nas spominja na povojne italijanske pisatelje, ustreza. Toda tudi njegova problematika je raznovrstna, vendar se vedno suče okrog lastne osebe, rodne mesta, diktature in narodnosti ter vprašanj v zvezi z njo. Njegova doživljaja, razpravljanje in podajanje pa niso vedno vezana z zgodbo, v katero so zajeta. Reči smemo celo, da pisatelj ne poustvarja dogodkov, da bi bralec – posebno mlajši – res po doživljaj modernem pekel, ki ga je sredi dvajsetega stoletja ustvarilo nacistično nasilje in njegova ideologija. Njegova pričevanja bralca pritegnejo le toliko, kolikor bi skušal spoznati – mlajša generacija seveda jih ni – strahote zadnje vojne. Sicer pa se čitatelj že ob branju prvih strani zazdi, da je marsikaj že nekje slišal ali bral, saj Pahor sam priznava na šesti strani svoje knjige, da so v delo vnese ne že objavljene strani. Marsikaj iz te knjige nas spominja na Nomade... mnogo, premnogo strani pa je bilo objavljeno leta 1958 in 1961 (II. izdaja) v romanu Onkraj pekla so ljudje.

Priznati pa je treba, da je Pahor mojster izražanja in svojevrstnega sloga. Njegova umetnost in njegov pomen v slovenski literaturi sta velika, posebno za nas v zamejstvu. Že samo dejstvo, da je pokazal pot novega in svojevrstnega umetniškega ustvarjanja, je vredno priznanja.

Pri teh kratkih obrih pa se nisem spuščal k osvetljevanju problemov o vzorih, ker bi taki posebni problemi zahtevali drugačno zasnovno in drugačen prikaz njegovega dela.

Naš pisatelj je odigral že s svojimi dosedanjimi spisi v slovenskem slojstvu veliko vlogo.

Lado Smrekar

Robert Petaros

DA SE UMETNIKU PRIZNA MESTO, KI MU PRIPADA

Slikar in kipar Jože Gorjup

(Ob 60-letnici rojstva in 35-letnici smrti)

Letos poteka šestdeset let od kar se je rodil kostanjevski rojak slikar in kipar Jože Gorjup. Prerana smrt pa je povzročila, da smo se v istem mesecu in istem letu spominjali tudi 35-letnice umetnikove smrti.

Ob tej priložnosti bi rad povedal nekaj besed o tem neumnem ustvarjalcu, čigar del umotvorov smo izbrali za posebno razstavo, ki zdaj kroži po slovenskih mestih. Ne pričakujte od mene nikakršnega visoko letedečega razpravljanja o umetniku in njegovem delu, marveč le nekaj besed o tem, kakšna je bila njegova življenjska pot, kaj nam naš Gorjup pomeni in zakaj smo se odločili, da ga posredujemo široki slovenski javnosti, ki naj ga s tem spozna in mu pripiše tisto mesto, ki mu kot dragoceni umetnikski osebnosti po vsej pravici pripada in ki mu jo je dalo tudi najvišje strokovno mnenje, pri čemer mislim na oceno akademika dr. Franceta Steleta – patri-

arha umetnostnih zgodovinarjev na Slovenskem.

Jože Gorjup je izšel iz uradniške družine, ki se je ukoreninila v dolenski Kostanjevici. Rodil se je 20. aprila 1907, doživel kot učenec nižjih razredov domače osnovne šole prvo svetovno vojno, kot gimnazijec rojstvo Jugoslavije, kot študent likovnih umetnosti in svetovljan pa svetovno in domačo gospodarsko krizo.

Po končani osnovni šoli je šel v novomeško gimnazijo, ki je dala s svojim živahnim in v stoletni praksi preizkušenim redom slovenski kulturi vrsto odličnih tvorcev. Tu je na mah stopil v sredo dijaškega vrveža, na mah postal iskalec novih poti in kaj kmalu pokazal ne samo svoje zanimanje, marveč tudi resničen dar za gledališče, likovno umetnost in literaturo. Tako je kot dijak najprej urejal literarno glasilo »Zarja«, ki ga je nadaljevala »Mlada misel«. Pri obdelavi glasilne je deloval kot urednik, kot ilustrator in kot literat. To živahnost je ob vsakih priložnostih ponesel tudi v rodno Kostanjevico, kjer je priredil in recital večer Kosovelove lirike, drugič spet pripravil Cankarja, Zupancičeve »Veronike«, pa še in še. Bil je poln idej, neumoren v iskanju novih spoznanj, poln nekega izrazitega ustvarjalnega zanosa in navdušenja.

V tem času so čudoviti lesorezi Božidarja Jakca, ki jih je urezal za Gradnikovo pesniško mojstrovino »Pisame«, zbudili v Gorjupu vrsto lastnih poizkusov v lesorezu in linorezu, od katerih se jih je nekaj ohranilo in jih nekaj predstavljamo tudi na tej razstavi. V tem času je Gorjup tudi že kiparil in že v začetnih plastikah opozoril melanholično razpoloženo Gorjupovo naravo, ki je vsa dovzeta na svetle vzore, od katerih je bil v tej dobi najmočnejši Jakčev lirčni ekspresionizem.

Zem. Pod vplivi Jakčevega mojstrstva in pod vtisi Jakčevih stvaritev je Gorjup ilustriral svoje lastne verzice in v letu 1924 je pripravil svojo pesniško zbirko. Verzi, ki so se ohranili, kažejo vse značilnosti ekspresionizma in so – čeprav zelo mladostni – moderno občutni.

Novomeško gimnazijo pa je predčasno zapustil in šel na zagrebško Akademijo. Tu je začel s študijem kiparstva pri Kršiniću in Mestrovicu, ki ga je, kot pravi akademik Stele, »epopolnoma osvojil.« Mestrovic je bil tedaj na višku svoje ustvarjalne moči in njegov lirčno ekspresivni formalizem, ki je bil naslonjen na južnjaško renesančno razpoloženje, je mladega Gorjupa povsem prevzel in veliko bolj zanimal kot severnjaško orientirani ekspresionizem Franceta Kralja.

Tako razpoložen zapusti Gorjup leta 1927 zagrebško Akademijo in se preseli v renesančno Firence, kjer se posveti slikarstvu in grafiki. Tu se kot slikar zgleduje pri mojstru Carenu, kot grafik pa se nasloni na Celestina Celestinija. V Firencah je Gorjup strastno vrskal vase utrip renesančnega mesta z razkošnimi kulturnimi spomeniki in drugimi znamenitostmi. Večina jedkanic

priljubljenih za prej omenjeno razstavo je prav iz te dobe, saj so nastale v Firencah in so tako tudi signirane. Nobenega dvoma ni, da kažejo ti listi značilnosti Celestinijevoga mojstrstva, vendar tudi Gorjupovo močno lastno ustvarjalno silo, ki je oplenjena na in obarvana z »romantično, narodno nastrojeno Gorjupovo dušo.«

V teh listih se Gorjup ukvarja s problemi umetništva (Igralec, V garderobi, V ateljeju), dalje z družbeno kritičnimi prizori (Deseti brat, V krčmi, Iz gostilne), predvsem pa z arhaidnimi motivi, ki so tako značilni za Careno. Kako tesno je bil umetnik povezan s svojo domačo zemljo in ljudmi, razodevajo prav motivi kot: Seno, Sejalce ali Studia, kakor jo je sam signiral, Poštetek, V objemu, Življenje je lepo in še nekatere.

Leta 1930 se je Jože Gorjup naselil v svojem domu v Kostanjevici, si pripravil atelje, se oženil s francosko slikarico Marijeto Difour in začel posegati v slovenski in jugoslovanski kulturni prostor.

Značilna je karakteristika univerzitetnega profesorja dr. Steleta, ki pravi za Gorjupa tega časa tole: »Ko je Gorjup zapustil Akademijo in se vrnil domov, je bil umetnik, o katerem podobno kakor o Michelangelu lahko rečemo, da je bil v globljem smislu bolj kipar kot slikar. Njegovo duševno razpoloženje pa se zrcali posebno v veliki jedkani Lastni podobi z masko iz leta 1930, kjer številni v ozadju nazirani motivi, posebno obešenec in godec, izražajo villonovski razpoloženje, ki ga je tisti čas pri nas uveljavil s Petroc Kempuhom Miroslav Krleža.«

Ne morem kaj, da ne bi tu dodal še Steletove mojstrske formulacije, ki se nanasa na Gorjupovo stensko slikarstvo v kostanjevski cerkvi sv. Miklavža. Akademik Stele pravi: »Sinteza Gorjupovega umetniškega prizadevanja in njegov prvi korak v areno umetniškega temkovanja je naslikani prezbiterij cerkve sv. Miklavža, ena največjih umetnostnih zanimivosti Kostanjevice. Tu je Gorjup uspešno ustvaril najvišji cilj umetniških prizadevanj, skupnostno umetnino, kjer enakopravno sodelujejo vse tri glavne stroke: arhitektura, kiparstvo in slikarstvo. Arhitekturo si je sicer sposodil od gotike, s svojo slikarjo pa jo obdajal tako, da v tem delu lahko gledamo potgotiki in baroku enega prvih sodobnih primerov suverene obvladovanja take naloge... Kot likovni svet je ta slikarja tako dogna-

Jože Gorjup Kostanjevica na Krki (lesorez)

STANKO MAJČEN: IZBRANO DELO (I. knjiga)

«Ta knjiga deloma po raznih listih pozabljenih, deloma pa celo pol stoletja neobjavljenih tekstov ima hvaleno nalogo izdaje, ki naj popravi očito krivico zgodovine in ljudi, je na konec svoje besede na platnicah Kramberger, urednik založbe Obzorja. Ta založba je izpopolnjeno svoje kulturno poslanstvo in svoj dolgi zlasti do umetnikov svojega očjega, štajerskega področja, izdala prvo knjigo izbranega dela Stanka Majčena, pesnika, prozaista in dramatika, ki ga današnji rod ne pozna, čeprav stoji pisatelj pred svojo osemdesetletnico.

Ker slovenska literarna zgodovina še ni zajela obdobja ekspresionizma in takorekoč še nimamo literarne zgodovine, v kateri bi našli kratke in precizne podatke o pisatelju in njegovem delu, naj citiramo sicer pretežno šolskim potrebam namenjeno Janež-Ravbarjevo zgodovino književnosti, kjer najdemo o Stanku Majčenu sledeče besede: »Stanko Majcen (1888 - Maribor) je tudi pisal ekspresionistične pesmi, a jih ni izdal v knjigi. Objavljal je črtice iz Slovenskih goric in iz življenja na fronti. Njegovo najboljšo delo je drama Kasija (1919), ki se dogaja na koncu prve svetovne vojne v Beogradu; govori o razmerju med srbsko lepotico in slovenskim častnikom ter podaja kritično po-

PROSVETA

Poseben pomen letošnjega občnega zbora SPZ

(11. junija v mali dvorani Kulturnega doma v Trstu)

Prihodnjo nedeljo bo v mali dvorani Kulturnega doma občni zbor Slovenske prosvetne zveze, na katerem se bo zbralo preko sto zastopnikov 35 prosvetnih društev s Tržaškega, Goriškega in iz Benečije. Tajništvo zveze je v preteklih dneh razposlalo na vsa prosvetna društva pismo poročilo, v katerem so obravnavana glavna vprašanja, ki zadevajo manjšino, vprašanja, o katerih bo moral občni zbor razpravljati in ponovno zavzeti stališča ter sprejeti pobude in način njih reševanja.

Namen našega kulturnega dela je predvsem v utrjevanju narodne zavesti Slovencev. Za doseg tega cilja pa se nam odpira izredno široko delovno področje. Narodi se med seboj razlikujejo po jeziku, kulturi, zgodovini in običajih. Vsega tega pa imamo Slovenci zelo veliko. Naša naloga in dolžnost je, da vse to bogastvo gojimo, čuvamo in nespremenjeno prenašamo novemu rodu. Naša narodna zavest bo trdnjša, če bomo spoznali kulturne in ostale vrednote, ki jih je naš sicer mali slovenski narod zbral v tako veliki meri.

Na eni zadnjih okroglih miz v Trstu smo iz ust našega književnika Borisa Pahorja slišali črnogledno izjavo, da je slovenstvo v nevarnosti, da narodna zavest upada in da se po mnogo letih znašajo skupaj mize in stolice praznih prosvetnih društev.

Na prejšnjem občnem zboru zveze je bilo poudarjeno, da so prosvetna društva tiste osnovne narodno obrambne celice, ki so v najbolj živem stiku z zadnjim slovenskim človekom, pa naj ta živi v najbolj oddaljeni vasi, ali pa v mestnem središču. V njih se naši ljudje seznanjajo med seboj, udeležujejo se v najrazličnejših dejavnostih, ki so značilne za posamezno društvo. Seveda je ta dejavnost podvržena najrazličnejšim vplivom in ker je poleg vsega odraz prostovoljnosti, bi lahko rekli ljubezni do kulturno prosvetnega delovanja. Doživlja pa ta dejavnost v posameznih društvih valovanje, med katerim nahajamo obdobja večje ali manjše aktivnosti. Prav gotovo zaslužijo posebno pohvalo tista društva, ki so zelo in predvsem stalno aktivna. Takšnih je kar precej in jih ne bi posebej naštevati, ker so vsem dobro poznana. Vendar pa ne gre podcenjevati tudi tistih društev, ki prirejuje občasne krajevne prosvetne prireditve, zakaj za svoje razmere opravljajo dragoceno narodno obrambno nalogo. Končno so za nas važna tudi tista društva, ki se že več let ne pojavljajo s svojimi prireditvami, ampak obstajajo kakor pravimo samo na papirju. Tudi njihov obstoj je za našo manjšino dragocen, ker predstavljajo zametek, ki se bo razrastle ob prvi priložnosti, ko bodo vse silnice v njem, zaradi koga ve kakšnih posebno ugodnih razmer, naše skupno stično točko.

In prav ob teh društvih na papirju, ob ugotovitvi, da v marsikaterem kraju, kjer so pogoji za ustanovitev društva, društva ni niti na papirju ter da na drugi strani poslušamo in beremo izjave ljudi, ki jih cenimo, da je slovenstvo v nevarnosti in da narodna zavest ugaša, želimo navesti nekaj konkretnih primerov.

Pred dvema letoma je na osrednji Prešernovi proslavi SPZ v nabito polni dvorani Kulturnega doma v Trstu govoril pisatelj Boris Pahor, ki je med drugim dejal: »Zato

nas obiskali štirje priznani književniki iz Slovenije, ki so brali svoja dela v mali dvorani Kulturnega doma. Dvorana je bila polno zasedena z našo mladino, toda razen mlajših domačih literatov ni prisostvoval temu večeru nobeden vidnejših domačih književnikov. Zveza je poslala vsem ravnateljstvom srednjih šol vabilo s prošnjo, da opozorijo dijake na prisotnost uglednih kulturnih gostov. Če je bil obisk literarnega popoldneva izredno številen, gre naša zahvala tistim profesorjem in ravnateljem, ki so di-

pisujemo izredno velik pomen. Formalno bo sicer redni občni zbor SPZ, dejansko pa bo občni zbor enotnosti. Na njem bodo enakpravno zastopana prosvetna društva Slovenske prosvetne zveze, Slovensko hrvaške ljudske prosvete in tudi nekatera društva, ki niso včlanjena v nobeni osrednji prosvetni organizaciji.

Dolga je bila pot, ki smo jo ločeno prehodili. Predolgo so trajale ovire, ki so preprečevale združitev. No, danes so to stvari preteklosti. Dobri nameni, vztrajno prizadeva-

nem že zaključil svoje delo, saj je skupni občni zbor že pred nami.

Seveda z občnim zborom ne bo še vse doseženo. Pred združenim osrednjim prosvetno organizacijo, pred prosvetnimi društvi stoji še mnogo nalog. Predvsem bo treba delati za to, da se društva, kjer so še ločena, čimprej združijo. Posebno skrb bo treba posvetiti šibkejšim društvom, zlasti v krajih, kjer je delovanje najtežje. Vrste prosvetnih delavcev bo treba pomnožiti. V združenih društvih mora biti mesto za mladino.

V mnogih krajih bo treba obnoviti odbore društev ter jih seveda tudi pomladiti. Z združenimi močmi si bo treba prizadevati za to, da bodo v doglednem času vsa društva dobila primerne sedeže, kjer bodo lahko nemoteno razvijala svojo raznoliko dejavnost. Še posebno skrb bodo morala društva posvetiti vprašanjem slovenske šole. Sicer pa se bo o vseh teh in številnih drugih vprašanjih izrekel občni zbor.

Prvi skupni koraki so za nami. Sedaj je treba iti naprej. Morebitni pojavi nepopolnega razumevanja ne bi smeli nikogar motiti. Vsak morebitni pojav sumničenja, ki se tu in tam poskušajo napihovati tisti, ki ne marajo enotnosti v naših vrstah, ali se je celo boje, je popolnoma neutemeljena. Prepričani smo lahko, da bomo z združenimi močmi in s skupnimi prizadevanji mnogo več dosegli ter da bo enotnost v vrstah naše enotne prosvete prinesla slovenski narodnostni skupnosti novo, mnogo obetajočo pomlad. Zato naj bo naš pogled smelo uprt v prihodnost!

Mirko Kapelj

Slovenski književniki med nami

Na povabilo Slovenske prosvetne zveze so se 9. in 10. maja mudili pri nas slovenski književniki Anton Ingolič, Jože Smit, Ivan Minatti in Saša Vuga. Imeli so literarne večere najprej v mali dvorani Kulturnega doma, potem Minatti in Vuga v Nabrežini pri p. d. »Igo Gruden«, Ingolič in Smit v Slovenskem klubu, nato pa spet vsi skupaj v Gorici v klubu »Simon Gregorčič«. Povsod je njihov nastop privabil veliko število hvaležnih poslušalcev. Prav gotovo bi taka gostovanja literarnih ustvarjalcev iz Slovenije morala biti bolj pogosta, saj vendar vedno govorimo o enotnem slovenskem kulturnem prostoru in o potrebi medsebojnega kulturnega oplajevanja z obeh strani državne meje. Zato je upravičeno upanje, da nas bo v jeseni obiskala še kakšna druga skupina literatov. (Na sliki gostje iz Slovenije v mali dvorani Kulturnega doma).

mora imeti naše češčenje Prešerna drugačno vsebino kakor jo ima v teh dneh drugod po Slovenskem. Drugačno vsebino zavoljo tega, ker se pri nas še enkrat ponavlja zgodovinska danost Prešernovega časa. Tudi mi se upiramo okolju, tudi mi gradimo predvsem iz svoje notranje sile, iz notranjega bogastva, tudi nas vodi pri dvoboju s stvarnostjo volja in vera v obstoj in trajanje naše samobitnosti. In še: »Zato pa niti malo še ne pomeni, da smo lahko mirni s svojo vestjo, če smo izžolali svoje sinove v slovenski šoli, ampak mora vsak izmed nas skrbeti tudi za to, da ostane tudi okolje uglašeno po duhu izročila. Vsak izmed nas se mora potruditi, da okolje počasi ozdravi tam, kjer je ranjeno.»

Da, vsak izmed nas se mora potruditi.

Že se ozremo po ljudeh, ki se trudijo in delujejo v naših prosvetnih društvih, ugotavljamo, da mnogi »izmed nas«, ki bi se mogli potruditi niso prisotni. Posebno še izobraženci. Pred nedavnim so

jakom priporočili udeležbo ali jih celo sami spremljali. Na realni gimnaziji pa nam je ravnatelj izjavil, da on take propagande na šoli ne more delati in da je tudi ne bo.

Vsak izmed nas se mora potruditi. Ne bo potrebno prehoditi dolge poti, da najdemo vrata najbližjega prosvetnega društva, ki je mogoče »prazno«. Na zgoraj omenjeni okrogli mizi je pisatelj Rebuta rekel, da izgubljajo Bar-kovlje slovenski značaj. Takih krajev kot so Barkovlje ali, ki bodo v bližnji prihodnosti prejeli podobno oznako, je prav gotovo več.

Prosvetna društva in zveza sama si želi in išče novih sodelavcev. Mi, ki živimo ob robu slovenskega prostora, bomo reševali slovenstvo, svoj ponos in utrjevali svojo narodno zavest najprej, če bomo dejansko poprijeli za delo, da se bo najprej vsak izmed nas vprašal, kje je njegovo mesto in kakšen je njegov prispevek.

Edvin Švab

Bližnjemu občnemu zboru Slovenske prosvetne zveze pri-

nje za združitev, trdno prepričanje, da je enotnost ne le možna ampak tudi nujna, so privedli do prvih sadov. Med te prve sadove smemo prišteti tudi skupno posvetovanje prosvetnih društev, ki je bilo 11. marca letos in skupni občni zbor, ki bo 11. junija letos.

Na že omenjenem posvetovanju prosvetnih društev je bilo med drugim naglašeno: važno je dejstvo, da smo po toliko letih zbrani ob isti mizi; da danes dejansko ni več nobene meje med enimi in drugimi društvi in v društvih samih; da se je enotnost takorekoč sama od sebe, postopoma, četudi neredirigirano, ustvarjala ter da se skoraj povsod dejansko čvrsti.

Občni zbor bo vse te ugotovitve lahko samo potrdil.

Ustanovljen je bil koordinacijski odbor, sestavljen iz predstavnikov tržaškega dela SPZ in iz tajništva SHLP, in to z namenom, da prouči vsa še odprta vprašanja ter pripravi skupni občni zbor, iz katerega naj izide enotna Slovenska prosvetna zveza. Ta koordinacijski odbor je v glav-

Naše godbe na reviji v Sloveniji

Od prvega posvetovanja zastopnikov godb na pihala, ki ga je sklicala Slovenska prosvetna zveza v decembru, se že kažejo rezultati, čeprav za sedaj skromni. Na obmejnem srečanju v Sovodnjah, ki je bilo prejšnjo nedeljo, smo poslušali združene godbe iz Trebča, s Proseka in iz Nabrežine. V januarski številki Prosvete smo prikazali težave, s katerimi se srečujejo omenjene godbe. Pri nastopu v Sovodnjah so sodelovali poleg domačinov iz treh vasi tudi Križani in še kdo drug.

Zveza kulturno prosvetnih organizacij Slovenije je razpisala revijo pihalnih orkestrrov. Prijavilo se je 36 godb iz cele Slovenije, med temi je tudi omenjena združena godba. Zaradi velikega števila prijav bo revija trajala štiri dni, in sicer v soboto in nedeljo 17. in 18. junija ter v soboto in nedeljo 24. in 25. junija. Tržaške godbe bodo igrale v nedeljo, 18. junija ob 9. uri (po jugoslovanskem času). Podrobnejše podatke o tem nastopu bomo objavili naslednjo nedeljo.

Koristni seminarji za naše ljudsko-prosvetne delavce

Zveza kulturno prosvetnih organizacij Slovenije priredi naslednje seminarje:

- za vodje in organizatorje življenja v društvih in klubih,
- za režiserje,
- za filmsko vzgojo.

Seminarji bodo v Kopru od 3. julija dalje.

V skrajni obliki navajamo glavne teme predavanj, ki jih obravnavajo posamezni tečaji.

Prvi seminar za vodje in organizatorje življenja v društvih in klubih bo vsako dopoldne od 3. do 15. julija in bo obravnaval: raziskava opaznih in skritih kulturnih potreb v kraju; ugotavljanje kulturne ravni in estetskega nagnjenja članov; kako oblikovati na osnovi opažanj in podatkov programsko politiko; kje vse se ponujajo možnosti za realizacijo predvidenega programa; kako naj si društvo ali klub zagotovi sodelovanje s kulturnimi in političnimi dejavniki v kraju; kakšna naj bo vloga društva ali kluba pri organiziranem obisku kulturnih prireditelj; vpliv na širjenje kulturne zavesti in kulturnih potreb; seznanjanje članov s slovensko kulturno dediščino in s pomembnejšimi dosežki ostalih kultur; seznanjanje članov z najvažnejšimi aktualnimi dogodki iz slovenskega in jugoslovanskega kulturnega življenja; plesna vzgoja; družabne igre; notranja oprema in smotrnost razdelitve društvenega oz. klubskega prostora; gledališka umetnost; oblika in metode gledališke kulturne estetske vzgoje; glasbena umetnost; oblika in metode glasbene vzgoje; likovna umetnost; oblike in metode likovne vzgoje; priprava gledališkega, literarnega in glasbenega večera v društvu oz. klubu; literatura za klubske večere.

Režiserski tečaj se deli v tri stopnje.

— prvi seminar: režiserjevo delo ob pripravi na režijo; (iskanje odnosa do dramskega besedila; osnovna ideja dramskega besedila; formalna dramaturška analiza dramskega besedila; repertoarni seminar; deljenje dramskega besedila na manjše enote; ključni prizori; razčlenba dialoga; iskanje podteksta; iskanje podatkov za analizo vloge; iskanje podatkov za vizualno podobo uprizoritve; črtanje besedila; razčlenba vloge; razčlenba dramskih značajev; scenska osnova; režijska knjiga; uprizoritveni koncept.)

— drugi seminar: mizanscena — osnovno izrazno sredstvo režije; (prostorska vizija uprizoritve; vizualno kreiranje odnosov med osebami; vizualno kreiranje podteksta; repertoarni seminar; elementi odrskega gibanja; izraznost statične in dinamične pozicije; izraznost, cilj, smer, dinamika, ritem in tempo premika; vpliv režiserja na širjenje igralčevega kulturnega obzora; izraznost situacije; opisna mizanscena, ključ-

ne situacije; vezna mizanscena; logika mizanscene; kompozicija mizanscene; uvodni mizanscenski akord; perspektivnost mizanscene.)

— tretji seminar: sekundarna režijska pomagala; (improvizacija odrskega prostora in likovne zakonitosti scene in scenske osnove; funkcionalnost scenske osnove in inscenacije; realistično opisna scena na improviziranem odru; stilizirana in simbolno nakazana scena na improviziranem odru; lučna oprema predstave na dobro opremljenem odru; izraznost lučne opreme predstave, glasbena oprema predstave in njeno sozvočje s stilom uprizoritve; improvizirana kostumska oprema predstave; osnove historike kostuma; srednjeveški ples in pokloni; ples in pokloni v renesansi; ples in pokloni baroka in rokoka; izraznost telesa, hoja in drža, vstajanje in sedanje.)

Vsak od navedenih seminarjev

traja le teden dni, ker pa so drug za drugim, ima tako udeležene izjemno možnost, da se prijavi za dva ali celo za vse tri seminarje.

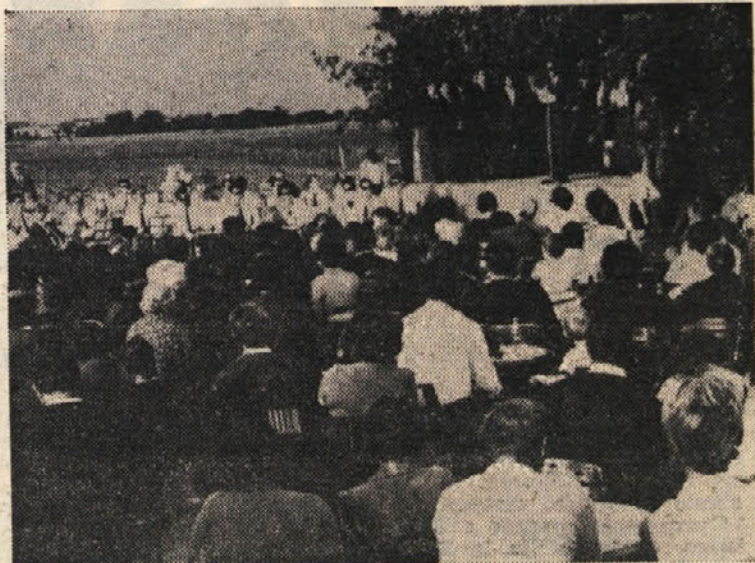
Seminar za filmsko vzgojo traja od 3. do 15. junija in vsebuje naslednja predavanja: osnove filmske vzgojne dejavnosti — organizacija, vsebina, oblike in metode filmske vzgoje; kratki film v filmski vzgoji; filmsko doživetje — osnova filmske vzgoje; osnove filmske estetike; osnovni elementi sociologije filma; film in druge umetnosti; filmski jezik; sodobne smeri filmske umetnosti; vplivi filma na gledalca; filmska ustvarjalnost mladih.

Podrobnejša pojasnila dobite v tajništvu Slovenske prosvetne zveze. Za seminarje se lahko prijavi vsakdo, ki ga zanimajo navedene teme.

Rok za prijavo zapade 17. junija.

Slovenska prosvetna zveza

IV. srečanje obmejnih pevskega zborov v Sovodnjah

Pogled na del množice z odrom in godbo

Z doberdobsnimi pevci in godci v gosteh pri jeseniških prosvetarjih

Obnovljeni zbor p.d. «Jezero» se je prvič predstavil s celovečernim koncertom

Vztrajnost pevcev in marljivost našega povodca Silvana Križmančiča je v veliki meri botrovala našemu zboru «Jezero», da je z uspehom v soboto 20. maja nastopil prvič po obnovitvi zbora na celovečernem koncertu. Tudi godba na pihala, ki je včlanjena v prosvetno društvo «Jezero», ni zaostajala za pevci. Njen dirigent Manja je z vztrajnostjo vodil in poskušal razne koračnice, dokler ni izbral dokončen program za koncert. Posebno zadnji mesec se je vsak večer slišalo igranje godbe ali pa petje, večkrat pa eno in drugo, tako da se je človeku kar srce razveselilo, ko je bil priča tako intenzivnemu pripravljanju naših ljudi. Ne bo odveč, če na tem mestu poudarimo dejstvo, da naše društvo v resnici doživlja svojo ponovno pomlad in to predvsem s ponosom potrdimo tistim, ki so nekoč našo vas smatrali za neprimerno za kulturni razvoj, ker so se tu politične stranke preveč zagrizle.

Že ko je naš avtobus zdrvel mimo Ljubljane proti Kranju, smo si začeli umirjati tremo z domačim teranom, ki je bil za silo vedno pri roki. Ko pa smo zavili na dvorišče gledališča Tone Čufar, se je pred nami razpostavila jeseniška godba na pihala in zaigrala nekaj priložnostnih poskočnic, ki so nam vsem dajale več važnosti, tako da se nam je zdelo, da smo kdove kako važne osebnosti. Meni nič tebi nič, je naša godba takoj odgovorila in

žela od priložnostnih gledalcev burno ploskanje. Sledil je kratek oddih, zatem pa pripravljanje za vstop na oder. Ko smo čakali za zavoso, je nekdo od zadaj zafrknil profesorja Križmančiča, da mu «stelca za vratom ne paša», ki je spravila vse pevce v dobro voljo in tako vse opogumila za nastop. Buren aplavz nas je pozdravil, ko smo stopili na oder. Koj nato pa sta stopila na oder še predsednik jeseniškega prosvetnega društva «Tone Čufar» Varl, in predsednik prosvetnega društva «Jezero» Jarc. Najprej je Varl pozdravil naše prosvetarje in se jim zahvalil za sprejeto vabilo ter nato poudaril prijateljsko med Doberdobom in Jeseničami, ki je po toliko obiskih že prešlo v tradicijo. Zatem je številnemu občinstvu povedal nekaj besed o važnosti teh stikov s Slovenci tostran meje, ker so le ti — je dejal — ki se z vztrajnostjo borijo za obstoj in ohranitev slovenstva v zamejstvu. Jarc pa se je v pozdravnem govoru zahvalil za tople besede, ter tudi on poudaril trajno prijateljstvo med jeseniškim in doberdobskim prosvetnim društvom. Obenem je vabil Jeseničane v Doberdob. Zatem je Varl daroval našemu društvu veliko oljnato sliko Bleda, Jarc pa njihovu društvu lepo jadrnico, narejeno iz kravih rogov. Jadrnico krasi lep marmornati podstavek, ki je delo poljanskega kamnarja Maria Ferligoja.

Nato je zbor začel program s

Prelovčev «Oj Doberdob». Sledile so: Adamičeva «Zdravica», Pirnikova «Smrt v Brdih», Vrabčeva «Eto pletem mrižu svoj», Simonitičeva «Lastovki v slovo», kjer je kot solist zapel Jožef Gerget, ter Marolta «Goriški motiv», kjer je kot solist zapel Jožef Colja. Zatem je stopila na oder godba, ki je zaigrala nekaj koračnic in dva operna odlomka. V drugem delu je napovedovalka Majda Jakšič najprej podarila šopek cvetja predsedniku društva «Jezero» Jožefu Jarcu nato pa profesorju Križmančiču in dirigentu godbe Maniaju. Nato je zbor zapel naslednje pesmi: Črnsko duhovno, priredil Srebotnjak, «Globoka reka» v podaji solista Jožefa Frandoliča, nato pa Kernjakovo «Juhe pojdemo u Skufce». Zarovo rusko narodno «Ej juh-njem»; Venturiničeva «Kam»; Venturiničeva «Nocoj pa oh nocoj»; ki je po odlični izvedbi solista Jožefa Colja doživela podaljšan aplavz, tako da se je moral Colja večkrat pokloniti občinstvu. Kot zadnja, pa je v dvorani zadonela Vrabčeva «Zdravica». Celoten koncert je zaključila godba, ki je zaigrala še nekaj koračnic.

Tako zbor kakor godba na pihala sta odlično izvedla program.

Zatem nas je Varl pospremil v Martuljek, kjer smo imeli v zdravilišču «Fr. Rozman» večerjo in prenočišče. Tu nas je med obedom pozdravil z nekaj pesmimi jeseniški pevski zbor, kateremu smo Doberdobci takoj odgovorili. Rajanje se je zavleklo do jutra. Najprej v omenjenem zdravilišču, nato pa v hotelu Špič, kjer se je kapljica rebule pomešala s slikovko in starim graničarjem, ter tako marsikomu nasadila rožic v srce, drugim je privlačno igranje beat ansambla razgibalo ude, vsem pa je zgodnje sonce prineslo čudovit pozdrav iz skalnatih hribov. Martuljek bo res ostal v našem spominu, kot noč tisočih prijateljev.

V nedeljo zjutraj smo najprej položili venec pred spomenik padlim za svobodo na Jesenicah, zatem smo odšli najprej na Bled, potem pa skozi Kranj v Ljubljano, kjer smo si ogledali našo slovensko metropolo. Pozno zvečer smo se vrnili domov polni spominov iz Martuljaka, prelepih krajev Bleda in Kranja ter zadnjih modelov.. mini-mini kril v Ljubljani

Janko

V Sovodnjah sta Slovenska prosvetna zveza in Zveza kulturno prosvetnih organizacij Nova Gorica priredili doslej že četrto obmejno srečanje. Praznik je prav dobro uspel ter je tudi zavoljo velike udeležbe ljudi pokazal velik pomen takšnih prireditelj pri navezovanju stikov med prebivalstvom z obeh strani meje ter kulturnem prosvetnem sodelovanju. Na prireditvi so namreč nastopili pevski zbori iz Goriške («Briški grič» iz Steverjana, «Oton Župančič» iz Standreža, «Kras» iz Dola-Poljan, «Jezero» iz Doberdoba ter «Srečko Kosovel» iz Ronk) ter pevski zbor iz Mirna. Prireditelj je povzdignil nastop združenih godb na pihala s Tržaškega (Nabrežina, Prosek, Trebče) ter instrumentalno-vokalnega tria iz Doline, ki nastopa v novi instrumentalni zasedbi, medtem ko sta pevca še vedno Dario in Darko.

Posamezne točke prireditve sta povezovala dva mlada Sovodenjca in narodni noši Nevenka Petecan in Vojko Čotič. Zenska narodna noša je dokaj stara ter dobro ohranjena. Čipkast šal, ki ga je imela na glavi, ima okoli 150 let, prav tolikšno starost pa ima tudi ostali del obleke.

Sovodenjska narodna noša predstavlja edini ostanek slovenske folklorne na Goriškem. Letos so se Sovodenjci z njo že večkrat pokazali. V Ljubljani so sodelovali na kmečki ohceti, v Sovodnjah pa na svečanosti ob poloviti venec k spomeniku padlim partizanov. Na nedeljskem srečanju je mladi par v narodni noši povzdignil vzdušje prireditve. Zares lepo bi bilo, da bi to narodno nošo še bolj uporabljali, ob vsaki priložnosti, ko gre za kulturnoprosvetne manifestacije v vasi pa tudi izven nje. Narodna noša je najbolj pristen dokaz naše narodne bitnosti in naše trdne volje, navezovati se na naša izročila in naše prednike, ki so si v teh krajih ustvarili svoje prijetne domacije.

«Gallus» in «Mirk» na tekmovanju Seghizzi

Za letošnje mednarodno tekmovanje pevskega zborov «Seghizzi» v Gorici se pripravljata tudi naša zbor «Jacobus Gallus» in «Vasilij Mirk» s Proseka-Kontovela. Mešani zbor «Gallus» bo skoraj gotovo tekmoval v polifonski in folklorni kategoriji. Za polifonijo pripravljajo poleg obvezne Miollijeve skladbe še Gallusovo «Cor mundum crea in me» ter Lassusovo «Un dubbio verno», za folklorno pa Lajovčev «Lan», Matzove «Pjesme iz Turopolja» in pa Vrabčev koncertno priredbo narodne «Polka je ukazana», ki bo ob tej priložnosti prvič izvajana.

Moški zbor «Vasilij Mirk» bo tekmoval v polifonski kategoriji, medtem ko se za folklorno še ni dokončno odločil. Sedaj študira obvezno skladbo Cecilije Seghizzi «Ave Maria». Zelo verjetno bo izvajal tudi Foersterjevo «Spaka».

V Slovenskem klubu so se predstavili naši mladi literati Samo Sancin, Sergij Verč, Ziva Gruden, Primož Možina, Filip Fischer in Filibert Benedetič

S prosvetnim društvom «S. Škamperle» po dolenski in štajerski deželici

Koristen izlet z ogledom raznih zanimivosti in kulturnih spomenikov

Da se ne izneverijo dolgoletni tradiciji, so odborniki prosvetnega društva «S. Škamperle» pri Sv. Ivanu tudi letos pripravili dvodnevni izlet, ki je vsestransko uspel. Osemindeset izletnikov si je tako ogledalo zanimivosti Dolenjske in Štajerske in se polni vtisov in lepih spominov vrnil v svoje domove z željo, da bi takih izletov bilo še dosti.

Izletniki so odpotovali v nedeljo 30. aprila in se že po nekaj urah vožnje ustavili pri Cerkniskem jezeru. Spremljal jih je častni član društva prof. France Habe, ki si je prizadeval, da je vsem udeležencem na dolgo in široko opisoval lepote krajev mimo katerih so se vozili in kjer so se ustavili.

Po kratkem postanku pri Cerkniskem jezeru so izletniki nadaljevali pot preko Velikih Lašč do znamenitega mesta «po cjelem svetu znanega Urbana» Ribnice. Razumljivo je, da so veseli izletniki navalili v obniskne delavnice in trgovine in kupili vsemogoče spominkov krajevnega obrtništva. Z avtobusom potem spet na pot do Kočevja, kjer je član prosvetnega društva «Škamperle» pričakal predsednik Zveze borcev, ki jim je orisal krvavo zgodovino Kočevja v zadnji osvobodilni vojni, kjer je bilo več populčnih borb in je bil ves stari del mesta uničen.

Izletniki so pred spomenikom z enominutnim molkom počastili spomin na padle, si nato ogledali dvorano, kjer je bilo prvo zasedanje Narodnoosvobodilnega sveta, med katerim je bila sprejeta slovesna odločitev, da pripada Primorska Jugoslaviji, in nato obiskali in si ogledali muzej NOB.

Po kosilu v novem hotelu «Pugled» v Kočevju, je avtobus z izletniki odpeljal preko doline gradov proti Novemu mestu.

Prvotni namen je bil, da si izletniki ogledajo slovito Bazo 20 v Kočevskem rogu, toda namesto so opustili, ker se ni dalo pripeljati z avtobusom po gozdnih poteh.

Krateg postanek v Novem mestu ob pristnem cvičku in črnem kruhu z orehi in nato spet v avtobus v smeri proti Pterjem. Hoteli so si ogledati slovito samostan belih menihov, toda zaradi pozne ure, je bil že zaprt. Nič ne de. Še nekaj kilometrov in že so si izletniki ogledovali umetnine Forme vive v Kostanjevici, stopili tudi v bivši samostan in si nato ogledali Resslerovo razstavo. Kostanjevica se je s sporninsko razstavo poklonila Ressleru, ki je v letih 1821-36 služboval v Pterjih kot okrožni gozdni upravnik in v bližnji reki Krki opravil prve poizkuse svojega izuma: z ladijskim vijakom opremljenim čolnom.

Na Resslerovi razstavi je del pevcev, ki so se udeležili izleta, zapel nekaj pesmi, udeleženci izleta pa so potem odpotovali v Videm-Krško, kjer jih je čakala večerja in zanje nalašč pripravljena zabava.

Naslednjega dne, prvega maja, so si izletniki p.d. «Škamperle» ogledali znamenitosti Videm-Krškega in se nato preko Zidanegega mosta odpeljali v Laško in so si tudi tam ogledali znamenitosti. Zaradi praznika pa si niso mogli ogledati slovite pivovarne na splošno žalost moškega dela izletnikov. Za Laškim je bilo na vrsti Celje, kjer so jim postregli odlično kosilo v hotelu «Celeia», nato so si nekateri ogledali razvaline celjskega gradu. Pozno popoldne pa so si tešili željo in lakoto v znani gostilni v Trojanah, zvečer pa se razhodili po Ljubljani.

Udeleženci izleta prosvetnega društva «Slavko Škamperle» pred spomenikom padlih v Kočevju

Na povratku ni manjkalo vselega razpoloženja in petja in udeleženci izleta so pozno zvečer izstopili iz avtobusa še vedno pod vtisi lepih krajev in zanimivosti, ki so jih videli in lepih trenutkov, ki so jih doživeli.

Med njimi so bili tudi taki, ki so bili še tisti trenutek pripravljeni, da spet odpotujejo. Kot vsaka stvar, ima tudi najlepši izlet svoj konec, ostane le želja, da bi takih izletov bilo še mnogo.

I. a.

PIREDITVE V OKVIRU DNEVA DOLENJSKIH IZSELJENCEV

Doslej prijavljeni trije zbori za nastop v Kostanjevici na Krki

«Valentin Vodnik» iz Doline, «France Prešeren» iz Boljunca in «Slovenec» iz Boršta

26. junija lani je v našem Kulturnem domu gostovalo prosvetno društvo «Lojze Košak» iz Kostanjevice na Krki z ljudsko igro «Miklova Zala», ki je imela odličan obisk z nad 1300 gledalci. Vzpostavljen je bil tako prvi stik z ljudmi iz nekoliko oddaljene Kostanjevice.

V navadi je, da naši zbori organizirajo vsako leto ob koncu sezone izlet v Slovenijo. Lani so skupno obiskali Koroško, kjer je bilo prvo bratsko srečanje s koroškimi Slovenci. To srečanje je nekatere naše zборе navdušilo, da so si letos ponovno zaželeli organiziranega izleta s krajšim nastopom. Pisali smo našim znancom v Kostanjevico ter jim sporočili našo željo. Čez dober mesec smo že prejeli vabilo, ki vabi slovenske zборе iz Trsta in Gorice na obisk za izlet v Kostanjevico.

V nedeljo 25. junija bodo obiskali Kostanjevico dolenski izseljenci, ki bodo prišli z vseh strani sveta ponovno v svoje kraje. V kulturnem in zabavnem sporodu, ki ga je Kostanjevica pripravila za svoje izseljence, bo tudi nastop naših pevskih zborov.

Do sedaj so se prijavili za izlet v Kostanjevico prosvetna društva Vodnik iz Doline, Prešeren iz Boljunca in Slovenec iz Boršta.

Pevska zbor «Slovenec» in «Slovenec», ki odpotujeta že v soboto, si bosta ogledala premiero predstave «Celjski grofje», ki jo bo na prostem igralo celjsko gledališče.

Zbor «Prešeren» potuje v nedeljo 25. junija ter bo v Ljubljani več kot po 50. letih, ob 7.30 (po jugoslovanskem času) zapel

ob Prešernovem kipu na tromeštovju.

Ob 16. uri (po jugoslovanskem času) bo v kostanjeviškem gradu koncert naših zborov, ki bodo peli vsak zase in skupno.

Prosvetna društva VODNIK, PREŠEREN in SLOVENEK sporočajo, da se poleg pevcev lah-

ko udeležijo izleta tudi drugi va-

ščani. Za izlet bodo vpisovali v Dolini na sedežu prosvetnega društva Vodnik vsak ponedeljek in četrtek; v Boljuncu pri Slavi Slavec; v Borštu vsak večer v srenjski hiši. Vpisovanje se zaključuje 15. junija.

PRVI NASTOP DOLINSKIH LUTKARJEV

Za majnico je prosvetno društvo Valentin Vodnik v Dolini pripravilo nastop z lutkovno igro v petih dejanjih «Hudobni graščak».

Igro je z domačimi dijaki nastudiral učiteljica Nerina Švab. Pri prvi uprizoritvi so sodelovali Valter Ota, Franko Svetina, Dino Lovriha, Rožica Prašal, Valter Smotlak in Klavdija Savron.

Če upoštevamo, da je bila to prva uprizoritev amaterjev, ki so prvič prišli lutko v roko, lahko rečemo, da je bila predstava dobra. Škoda le, da so igrali samo enkrat. Dolinski lutkarji želimo dobrih uspehov pri maturi, da bi v naslednji sezoni že v jeseni ponovili «Hudobnega graščaka» in z njim gostovali tudi drugod.

LEPA POBUDA SAK «JADRAN»

Zanimivo, poučno in kvalitetno predavanje o vokalni polifoniji

Predavatelj Ivan Sancin, izvajalec zbor «Gallus» pod vodstvom U. Vrabca

Vse pohvale vredna je bila zamisel Slovenskega akademiskega kluba Jadran, da priredi predavanje o vokalni polifoniji, t.j. pravzaprav o zborovskem petju, o nastanku zborovskega petja, tistega petja, ki je pri nas Slovence v krvi, če tudi v drugačni obliki. Vendar kdor je prisostvoval predavanju je mogel samo ugotoviti, da pravzaprav malo ve o zborovskem petju.

Ta način petja je našim zborom tuj, ker ga preprosti zbori ne gojijo. Dobro bi bilo, da bi ga začeli, saj v teh skladbah vlada prava demokratičnost glasov; vsi so enaki, ni prvih in drugih (kot je naglasil prof. Vrabec).

Ivan Sancin je zelo lepo podal zgodovino in razvoj zborovske glasbe od prazgodovine do njenega viška v 15. in 16. stoletju v katerem je živel tudi naš Gallus, veliki mojster te glasbene umetnosti, saj je začetnik homofonije, t.j. petja ki se je razširilo pri nas in ki ga danes največ pojemo.

Nato je prof. Ubald Vrabec zelo nazorno analiziral vrsto politonskih del in praktično prikazal s svojim zborom Gallusa, kako potekajo posamezne melodije, vstopi posameznih glasov, njihovo sorodnost itd. tako da je poslušalec dobil res pravo sliko teh glasbenih umetnin.

(Morda bi bilo bolje, ko bi zbor stal, ko je potem analizirano pe-

sem zapel celo. Tako bi prišel še bolj do izraza kontrast raznih glasov in bi si poslušalec ustvaril še boljše sliko skladbe.)

Kot že rečeno, res lepo predavanje, ki bi ga morali ponoviti mogoče na pobudo SPZ ali kakšne druge ustanove ali celo kakšnega prosvetnega društva, saj je zelo koristno za vso našo publiko in tudi za naše pevce, da spoznajo to zvrst glasbene umetnosti, ki jim je najbližja.

Ignacij Ota

Pomen umetnostnih natečajev v okviru Slovenskih športnih iger

Čez nekaj mesecev, točneje v jeseni, bo športno združenje «Bor» priredilo 10. slovenske športne igre. Ker bo to jubilejno leto, bodo v ta namen imele športne igre slavnostnejši, širši in pomembnejši obseg.

Poleg tekmovanja v številnih športnih disciplinah bo tudi letos fotografski, slikarski in literarni natečaj s podelitvijo nagrad.

Tema literarnega natečaja bo seveda: šport in telesna kultura. Upamo, da bo tudi letos predloženih za natečaj čim večje število prispevkov. Natečaja se lahko udeležijo vsi, ne glede na starostno dobo. Točen razpis natečaja z navedbo pošiljateljnega roka bomo javili, čim bo izdelan pravilnik športnih iger.

Kar se tiče teme literarnega natečaja lahko pojasnimo, da natečajniki lahko opišejo kako doživeti, ki so ga imeli ob lastnem športnem udeleževanju, ali pa občutke, ki so jih doživeli pri prisostvovanju kake športne discipline. Lahko navedejo tudi v literarni obliki svoje misli o važnosti in koristnosti gojitve športa in telesne kulture, kako gojitev športa ne okrepi samo telesa, temveč vzgaja in krepi duha.

Ista tema je predpisana tudi za fotografski in slikarski natečaj. Lansko leto je bilo malo fotografskih in slikarskih prispevkov. To je pravzaprav čudno, saj ravno šport daje veliko navdihov za lepo sliko ali fotografijo. Zato se nam je zdelo prav, da že zdaj opozorimo vse tiste, ki se mislijo udeležiti natečaja, da začnejo zbirati potreben material in iskati navdih ter pričnejo z delom.

Vse prispevke bo ob zaključku športnih iger ocenila posebna komisija in najboljše nagradila.

Podroben razpis natečaja, kot smo že omenili, bomo javili takoj, čim bo sestavljen pravilnik 10. jubilejnih športnih iger.

A. T.

P.d. «France Prešeren» vstopilo v SPZ

Prosvetno društvo France Prešeren je na svoji seji, dne 23. maja, sprejelo sklep o pristopu v Slovensko prosvetno zvezo. S p.d. Prešeren je zveza pridobila navdušenega in poštenega člana. Nov društveni odbor se redno sestaja vsak teden in resno načrtuje okvir bodočega dela. Poleg urejanja članstva pripravlja društvo kulturno prireditve, ki bo letos poleti na prostem

Kulturno-prosvetni pregled za maj

1. »Briški grič« iz Steverjana priredi proslavo 1. maja s koncertom godbe na pihala mestne milice iz Ljubljane ter harmonikarjev in okteta iz Karlova.
1. Prvomajska proslava v Doberdobi z nastopom domače godbe in zbora P.d. »Jezero«.
1. Ob odkritju spomenika padlim partizanom v Ronkah nastop slovenskih zborov »Srečo Kosovel« iz Ronk, »Jezero« iz Doberdoba in »Kras« z Dolaj - Poljan.
3. SG uprizori v Kulturnem domu komedijo »Moje dete«.
4. V župnijski dvorani v Barkovljah zaključna šolska prireditev učencev osnovne šole.
4. SG ponovi v Kulturnem domu komedijo »Moje dete«.
4. V priredbi P.d. »Briški grič« iz Steverjana tekmovanje ansamblov »Beats«.
4. Krožek absolventov slovenske trgovske akademije priredi poučen izlet v Beneško Slovenijo z ogledom spomeniške cerkve sv. Ivana v Celah.
5. V Ulici Donizetti za Slovenski kulturni klub predavanje dr. Walterja Dermote.
5. V župnijski dvorani v Podgori predavanje Jožeta Juraka o zgodovini Slovencev glede na pokristjanjenje.
6. P.d. »Igo Gruden« v Nabrežini priredi spominsko svečanost za Lojzeto Bratušem s sodelovanjem pevskega zbora »Lojze Bratuz« iz Gorice.
6. Na tržaškem radiu radijski koncert moškega vokalnega okteta »Planika« iz Gorice.
7. SG ponovi v Kulturnem domu komedijo »Moje dete«.
7. P.d. »Valentin Vodnik« v Dolini priredi lutkovno predstavo »Hudobni graščak«.
7. Koncert godbe na pihala iz Brega v Dolini v okviru tradicionalne majnice dolinskih fantov.

Geppa predvajanje filma
«Vesna».

12. V Kulturnem domu gostovanja gledališča «Komedija» iz Zagreba z opereto «Splitski akvarel».
13. V slovenskem dijaškem domu v Trstu predvajanje filma «Vesna».
13. V Kulturnem domu gostovanja gledališča «Komedija» iz Zagreba z opereto «Splitski akvarel».
13. Uradno poimenovanje dolinske srednje šole po Simonu Gregorčiču s kulturnim programom v izvedbi dijakov.
13. V Slovenskem kulturnem klubu v Ul. Donizetti predvajanje filma «Dolina miru».
14. V Kulturnem domu gostovanja gledališča «Komedija» iz Zagreba z opereto «Splitski akvarel».
14. V P.d. «Valentin Vodnik» v Dolini predvajanje filma «Vesna».
14. Zaključna šolska akademija dolinske srednje šole v domači kino dvorani.
14. P.d. «Prosek» - Kontovel» priredi na Proseku mladinsko igro «Zvezdica zaspanka» ter nastop gojencev glasbene šole s Proseka.
14. V Marijinem domu v Rojanu in v Finžgarjevem domu na Opčinah predvajanje slovenskega filma «Dolina miru».
14. V farni dvorani v Doberdolu materinska proslava z igrico «V boj za mamico».
14. V Standrežu v prosvetni dvorani prireditev šolskih otrok v proslavo materinskega dne.
15. V P.d. «Prosek» - Kontovela» predvajanje filma «Vesna».
15. V Kulturnem domu v Škedenju predvajanje filma «Dolina miru».
16. V P.d. «Slovana» na Padričah predvajanje filma «Vesna».
16. Glasbena šola Glasbene mat.

Prizorček s prikupne šolske prireditve v Barkovljah

18. SPDT priredi v Gregorčičevi dvorani predavanje dr. Tonea Priverška iz Ljubljane o «Zdravilnih rastlinah».
18. SKGZ priredi v mali dvorani Kulturnega doma predavanje dr. Rafka Dolharja o temi «Zdravstvena problematika šolskega otroka».
18. V Tržaški knjigarni podpisujeta Boris Pahor in Andrej Budal svoji novi knjigi.
18. SG uprizori v Gorici komedijo «Moje dete».
19. V Prosvetnem domu na Opčinah predvajanje filma «Vesna».
19. V Kulturnem domu «okrogla miza» revij «Most» in «Zaliv» o vprašanih Slovencev v zamejstvu in domovini.
20. V Ljudskem domu v Križu predvajanje filma «Vesna».
20. P.d. «Ivan Cankar» priredi Cankarjevo proslavo s sodelovanjem zbora «Jacobus Galus».
20. Pevski zbor p.d. «Jezero» iz Doberdoba in godba na pihala gostujeta na Jesenicah pri prosvetnem društvu «Tone Cufar».
20. V Katoliškem domu v Gorici za SKAD predvajanje slovenskega filma «Dolina miru».
21. V Škedenjskem kulturnem društvu predvajanje filma «Vesna».
21. V Kulturnem domu drugi del javnega nastopa gojencev glasbene šole GM s sodelovanjem solistov, orkestralnih ansamblov in mladinskega pevskega zbora «Kraški slavček» iz Devina-Nabrežine.
21. P.d. «Prosek-Kontovel» uprizori v Prosvetnem domu na Opčinah «Županovo Mleko» in mladinsko igro «Zvezdica za spanka».
21. SG uprizori v prosvetni dvo-

- rani »A. Sirk« v Križu komedijo »Moje dete«.
22. V škedenjskem kulturnem društvu predvajanje filma »Vesna«.
22. V galeriji »Rossoni« otvoritev razstave slovenskega slikarja Silvestra Godine.
23. V Velikem Repnu predvajanje filma »Vesna«.
23. SG uprizori v kino dvorani v Škedenju komedijo »Moje dete«.
23. V Slovenskem klubu predvajanje dr. Jožeta Vilfana o temi »Delo medparlamentarne unije«.
24. V p.d. »Slavko Škamperle« predvajanje filma »Vesna«.
24. Na radiu Trst A snemanje mladinskih pevskih zborov »Kraški slavček« iz Devina-Nabrežine in iz Trsta-Opčin.
24. SG uprizori v Kulturnem domu premiero farse »Birozavri«.
25. V p.d. »Prešeren« v Boljuncu predvajanje filma »Vesna«.
25. SG ponovi v Kulturnem domu farso »Birozavri«.
25. V župnijski dvorani v Ricmanjih predvajanje filma »Vesna«.
26. V p.d. Škedenj predvajanje filma »Vesna«.
26. Nastop gojenca glasbene šole GM Ravela Kodriča na tekmoivanju mladih pianistov v La Spezii.
27. V Ricmanjih predvajanje filma »Vesna«.
27. Solska prireditve v Nabrežini ob uradnem poimenovanju srednje šole po »Igu Grudnu«.
27. V p.d. »Valentin Vodnik« v Dolini predvajanje filma »Ne joči Peter«.
27. SG ponovi v Kulturnem domu farso »Birozavri«.
28. SPZ priredi v Sovodnjah na Goriškem TV obmejno srečanje s koncertom obmejnih

- pevskih zborov in združenih godb iz Trebč, Nabrežine in s Proseka.
28. SG ponovi v Kulturnem domu farso «Birozavri».
28. V p.d. «Valentin Vodnik» predvajanje filma «Ne joči Peter».
28. V p.d. «Zvezda» v Podlonjerju predvajanje filma «Vesna».
28. Pevski zbor p.d. «Briški grič» sodeluje na partizanskem slavlju v Brdih.
28. V Katoliškem domu v Goriči, Marijanska akademija goriske Marijine družbe.
28. V Marijinem domu v Rojšanu za VI. obletnico odprta prireditelšev šolskih otrok z Ribličičevo igro «Škrati» in petjem.
29. V p.d. «Škedenj» predvajanje filma «Ne joči Peter».
30. SG ponovi v Kulturnem domu komedijo «Moje dete».
30. V Slovenskem klubu literarni večer mladih literatov in predvajanje filma «Ne joči Peter».
31. V p.d. «Ivan Cankar» predvajanje filma «Ne joči Peter».

Stirje mladi harmonikarji s Proseka-Kontoveca

7. V župnijski dvorani v Podgori nastop otrok z igrico in prikaz filma »Joselitos«.
9. SPZ priredi v mali dvorani Kulturnega doma literarni popoldan s sodelovanjem književnikov Antona Ingoliča, Jožeta Smita, Ivana Minattija in Saše Vuga.
9. P.d. »Igo Gruden« iz Nabrežine priredi večer slovenske besede s sodelovanjem književnikov Ivana Minattija in Saše Vuga.
9. Slovenski klub priredi literarni večer književnikov Antona Ingoliča in Jožeta Smita.
10. SAK Jadran priredi predavanje o vokalni polifoniji s sodelovanjem zbora »Jacobus Gallus«.
10. SG nastopi v Novem Sadu na Sterijinem pozorju z Benedetičevo dramo »Ne vedno kakor lastovke«.
10. V P.d. »Ivan Cankar« predvajanje slovenskega filma »Vesna«.
10. V klubu »Simon Gregorčič« v Gorici literarni večer slovenskih književnikov, Ingoliča, Smita, Minattija in Vuge.
12. V Slovenskem klubu v Ul.

ce priredi v mali dvorani Kulturnega doma javni nastop gojencev s sodelovanjem solistov, mladinskega pevskega zbora in harmonikarskega zbora iz Trsta in z Opčin. SG uprizori v prosvetni dvorani na Opčinah komedijo »Moje dete«.

V Kulturnem domu v Skednju predvajanje filma »Dolina miru«.

V Slovenskem klubu predavanje o temi »Sodobni pogledi o zgradbi vesolja«.

SKGZ priredi v klubu »Simon Gregorčič« v Gorici predavanje prof. Milojka Vidmarja iz Ljubljane o temi »Otrok v domačem okolju«.

V P.d. »Igo Gruden v Nabrežini predvajanje filma »Vesna«.

SG uprizori v Kulturnem domu komedijo »Moje dete«.

V Slomskem domu v Bazovici predvajanje filma »Dolina miru«.

V P.d. »Lonjer . Katinara« predvajanje filma »Vesna«.

V društvu slovenskih izobražencev v Ul. Donizetti predvajanje filma »Dolina miru«.

21. SG urizori v prosvetni dvo

20. maja je p.d. »Ivan Cankar« priredilo tradicionalno Cankarjevo proslavo. O pisatelju je spregovorila članica društva Vojka Lavrenčič. Sodeloval je tudi pevski zbor »Jacobus Gallus«

60-letnica društva «Ilirija» v Pobegih

V istrski vasiči Pobegi slavijo pomemben praznik. Leta 1900 so tu ustanovili pevsko bralsko društvo »Ilirija« sedem let pozneje pa so slovesno razvili društveni prapor. Letos torej slavijo 60-letnico razvija tega prapora. Nekateri prebivalci se še danes spominjajo tega dogodka, ali pa ga pripovedujejo, kakor so ga slišali od svojih staršev. Prvi predsednik tega društva Rudolf Pečarič ni več med živimi, njegov sin Srečko pa še hrani listine in zapise iz tistih časov. Novinarjem je povedal, da so člani »Ilirije« takrat z lepo slovensko pesmijo krepili zavest med istrskim ljudstvom. Gostovali so po raznih krajih, med drugim tudi pri Sv. Jakobu v Trstu. Za društveni prapor so dolgo zbirali sredstva. Končno so ga kupili v Pragi in slovesno razvili na veliki veselici v Pobegih. Takrat so bila prisotna številna istrska prosvetna društva, med drugim »Kolo« od Sv. Jakoba v Trstu, »Skala« iz Kubeda, »Zrinjski« iz Dekanov, »Istrski grmič« iz Spodnjih Škofij in »Svoboda« iz Pridvora.

Društvo Ilirija je kmalu postalo trn v peti italijanskim fašistom. Dolgo časa je uspelo domačinom obvarovati prapor, končno pa so ga fašisti odnesli neznan kam in ga bržkone uničili.

V OKVIRU OBČINSKEGA PRAZNIKA ILIRSKA BISTRICE

Odkritje spomenika talcem - žrtvam strašnega dne v Kilovčah in okolici

Fasisti so 4. junija 1942 v maščevalnem besu pobili veliko število ljudi, požgali njihove domove, skoraj 500 ljudi pa so odvedli v internacije

Kakor smo že poročali, bo danes na Kilovčah, v okviru občinskega praznika Ilirske Bistrice, svečano odkritje spomenika talcem, ki so jih pred 25 leti tam ustrelili fašisti. V občini Ilirska Bistrica praznuje svoj občinski praznik 4. junija v spomin na dogodke, ki jih prebivalci te občine preživeli pred 25 leti, ko so fašisti na Kilovčah in Radečevem brdu, ki sta na Radečevem brdu, požgali, morali in ropali in odvažali ljudi v zaprtje ter internacije.

Leta 1941 se je v krajih pod Snežnikom začel odkriti odpor proti okupatorju pod vodstvom Dolgan Rupina, ki je prišel po nalogu OF na Primorsko, da organizira upor. Kmalu je dobil več somišljenikov. Še isto leto je nastala na Ilirsko-bistriškem četa partizanov, ki je tedaj štela 8 moških. Število partizanov se je naglo večalo in kmalu je imela četa 60 moških. Zgledno prve skupine partizanov pa je sledilo 500 domačinov, ki so s puško v roki maščevali zločine 4. junija 1942.

Skupina partizanov se je v začetku ni omejila zgolj na politično pripravo na upor, temveč se je sprijemala s sovražnikom in ga ugrabila. V dneh pred 4. junijem 1942 so napadli več sovražnikov: Rojane, med temi tudi postojanko v Radečah. Merce so bile za partizane važen prehod iz Brkinov na Pivko. Zato so sklenili, da bodo posadko razorožili in jo premagali.

Najprej so ponudili posadki predstavnika, toda sovražnik je na ponudbo odgovoril s orožjem. V spopadu so bili ubiti trije vojaki, eden je bil ranjen, dva vojaka pa sta se predala. Partizani so zaplenili vso opremo, orožje in municijo in s tem oborožili nove borce, ki so stopali v partizanske vrste. Po tem dogodku so fašisti spustili že dolgo zadrževanih 28 ljudi. Napad v Radečah jim je bil le izgovor za strahovito in krvoločno pobesnelost, ki ji na Primorskem, pred razpadom Italije, ni primere. Fašisti niso iskali krivice, temveč so se brez obzira maščevali nad siehernimi, ki jim je prišel v roko. Navzven so v Doleno in Gornjo Bitnjo, Merce, Radečev brdo, Podtabor, Kilovče, Podstenjek in Podstenje in planili nad nedolžno prebivalstvo kot volkov. Vabili so jih tisti vojaki, katerim so partizani priznale. Tega dne so postrelili 28 ljudi. Mrtvi so ležali po njivah in travnikih, eno skupino na smrt obsojenih so odpravili na travnik pod Kilovčami, jih postavili v tri vrste in jih postrelili. Alojza in Francica Avseca so odpravili k cesti in ju tam ubili. Med ustrelenimi je bilo tudi 16 vaščanov, ki so bili v zaporih v postojanki v Neverkah.

V Spodnji in Gornji Bitnji so požgali 24 hiš in 15 gospodarskih poslopj, ubili so štiri moške, 81 pa so jih odpravili v internacije. Iz Merce so odpravili v zapore 34 odraslih in 20 otrok. Toda Grozot, se ni bilo konec. Prispeli so skvadristi z Reke in iz Trsta ter izropali in požgali vse imetje. Istega dne so požgali tudi Kilovče. Ubili so 8 moških v internaciji pa so jih odpravili 11, 30 žensk in 26 otrok. Na Radečevem brdu so požgali 12 hiš in prav toliko gospodarskih poslopj. V taborišča so odpravili 12 hiš in 28 žensk in 34 otrok. Tudi v tej vasi je padlo 8 talcev. V Podstenjah so se fašisti lotili požigavanja z zažigalnimi bombami. Kar so nekateri rešili iz ognja, so jim fašisti uničili. V internaciji so iz Podstenja odpravili 34 moških, 37 žensk in 24 otrok.

Vseh skupaj so odgnali iz naših vasi v internacije 462 ljudi, požgali 106 hiš in 102 gospodarskih poslopj. Toda fašistom še ni bilo dovolj. Naslednji dan so na sedanem Titovem trgu v Ilirski Bistrici obišli na kostanj dva moška, kjer sta v svarilo ostali vsi tri dni, kar jih policija ni pustila pokopati. Na Mali Bukovici so na balkonu Lavrentčeve hiše sredi vasi obišli brata Grkova in njegova prijatelja. Tudi ti so morali viseti tri dni. Grkova mater s tremi sinovi pa so odpravili v zapor.

Spomin na ljudi, ki so tiste dni dali svoja življenja, jim bodo po petindvajsetih letih odkrili skromen, vendar dober spomenik. Spomenik je projektiral inž. arhitekt Ziva Baraga iz Ljubljane. V spomeniku bodo vklesana imena vseh, ki so padli kot talci. Posvečen jim bo posvetilo: "V spomin na strašni dan, ko ste odšli od nas v temo po luč za nas."

SMRTNA KOSA

Zapustila nas je Helena Grmek borka in neutrudna javna delavka

V terek so v Sežani pokopali Helene Grmek roj. Zanutini. Izredno velika množica ginjenih pogrebcev, ki so jo pospremili na njeno zadnji poti, je ponovno izpričala, kako je bila pokojnica priljubljena. In kako bi tudi ne bila priljubljena med sežanskimi ljudmi, med katerimi je živela in delovala skoraj petajst let, saj je ostala v zelo lepem in prijetnem spominu tudi pri nas Tržačanih in še posebej pri Opencih in Krizanih, pa čeprav je med nami na Tržaškem živel le kratko, težko dobo prvih treh let po osvojitvi. Njena smrt pa je prizadela ljudi tudi zato, ker je Helena Grmek prehitro in pregodaj omagala. Mnogo prezgodaj je odpovedala njena srce, od katerega je njena in naša zelo zahtevna doma terjala preveč.

Helena Grmek se je rodila leta 1909 v Vipavi, odkoder se je izselila že po končani osnovni šoli. Prešla je v Ljubljano, kjer je dokončala še mešičansko in trgovsko šolo. Odkar se je leta 1938 poročila z Alfonzom Grmekom iz Dorčila, je delala njegovo usodo, usodo borca za nacionalno svobodo in za boljši ter pravičnejši svet.

Ko so leta 1941. nacifašistične sile razkosale Jugoslavijo, se je morala Grmekova družina umakniti, kajti gestapo ji je bil na sledi. Iz Maribora je pobegnila v Ljubljano, kjer pa ji tudi ni bilo bolje. Italijanske fašistične oblasti so Helene aretirale in zaprle moža. Tedaj se je pokojnica vrnila v svojo Vipavo, kjer je dočakala vrnitev moža ob razpadu jeseni 1943. Med tem se je bila že vključila v narodno-osvobodilno gibanje in ko je jeseni 1943 njen mož po vrnitvi odšel v partizane, je ona s svojo dejavnostjo na Vipavskem in v Krasu nadaljevala vse do osvoboditve, ko je prišla v Trst, kjer je izkoristila sleherni trenutek za delo kot učiteljica na Opčinski in v Krizni ter kot prosvetna in javna delavka, ki je poprijela, kjer je bilo potrebno, ali bolje, kjerkoli se je ponudila še kakšna priložnost. In teh je bilo veliko.

Neutrudno je bila na delu med našimi ljudmi vse do srede leta 1948, ko se je z družino preselila najprej v Koper, nato v Ljubljano, kjer je nekaj časa vodila ljubljansko podružnico založništva tržaškega izdajatelja. Za nekaj let nato, ko je ponovno srečala v Ljubljani s soseskami. Leta 1953 so se Grmekovi preselili na svoj kraj, v Sežano, kjer se je za Helene začel zadnji del njenega zelo požrtvovalnega in plodnega življenja. Helena ni bila le učiteljica, ni bila za svoje sežanske otroke le dober šolnik, pač pa tudi njihova dobra vzgojiteljica in prijateljica. Njena naloga se ni začela in končala v razredu, ampak se je razvijala skozi vse dan. Poklicno vzgojiteljico je bila v najbolj plemenitem smislu. In tudi ko je morala zaradi obsežnega srca v pokoj, se njena dejavnost ni ustavila. Čeprav jo je srce opozarjalo, naj se odpodije in odneha. V raznih društvih in organizacijah, kot na primer pri Rdečem križu, pri Društvu prijateljev mladine in drugod je delala do zadnjega dne, dokler ni klonila.

In ko smo povedali vse to, ni smelo poudariti njene najlepše vrline: kako je bila neutrudna, opogumljajoča beseda, izraz iskrenosti in topline, s katerim je prijubila prav vsem. Zato je gotovo, da se je vsi, ki so jo poznali, spominjali s hvaležnostjo in da jo bodo v tem smislu ohranili v spominu še dolgo, dolgo.

F. U.

Vesti s Koprškega

V Mestni galeriji v Piranu so odprli razstavo slikarja Dantega Pisanija iz Milja. Umetnik, ki ga lahko uvrščamo med realistične moderniste, se je že večkrat udeleževal na pokrajinskih, nacionalnih in mednarodnih razstavah. S svojimi deli je vzbudil tudi pri nas veliko pozornost.

Zaradi obnovitvenih del je bila približno mesec dni zaprta cesta med Portorožem in Piranom. Zadele so tudi na je področje Slovenije cesta precej pospešila dela in številni izletniki so se čez soboto in nedeljo že lahko poslužili obalne zveze, namesto zveze čez Bel križ. Obnovljeni osek je v dolžini 1700 metrov med piranskim ladjedencem in središčem Portoroža. Stroški so znašali nad 150 milijonov starih dinarjev. Znanen del teh sredstev so prispevale gospodarske in druge organizacije piranske občine.

Piranska pomorska šola je praznovala 20-letnico ustanovitve. Začela je delovati leta 1947 v skromnih prostorih v Semečji pri Kopru, nato so se preselili v Piran, pred petimi leti pa so končno dobili moderno stavbo med Koprom in Portorožem. V tej šoli se je izobila prva generacija slovenskih pomorščakov, med katerimi danes še mnogi zavzemajo odgovorne položaje na plovnih objektih Slovenske plovbe.

V Tomaju, Kopru in Piranu so bile te dni pri priskrbi prirediteljstva. V teh krajih so se namreč zbrali učenci osnovnih šol, ki tekmujejo za bralno značko Šrečka Kosovega, ter poslušali dela mladinskih književnikov Franceta Bevka, Ivana Mitjatija in Vide Brestove. Brali so jih sami avtorji.

Društvo glasbenih pedagogov je priredilo v Kopru nastop govejcev glasbenih šol iz Kopra, Izole, Pirana, Postojne in Sežane. Nastopilo je 20 govejcev, med katerimi so posebej priznani prav dobro znane.

V Kopru so ustanovili Društvo kulturnih delavcev obalnega področja. Na ustanovnem občnem zboru so izvolili 15-člansko odbor ter sprejeli program dela.

razširi do 27 m širine. Če priletni Orlando Brisnello (rojen je bil l. 1937) je prišel iz nekega lokala ter hotel prečkati cesto, ker je stanoval na drugi strani ulice.

Poteka nesreče niso mogli ugotoviti točno. Gotovo je le, da je v določenem trenutku Stojkovičeva lambreta podšla na tla priletnega moškega. Zaradi padca in udarca je Brisnello dobil dvojne zlome na gležnjih obeh nog. V bolnišnici so mu sicer skušali rešiti življenje, toda ker je bil že prileten, je čez dva meseca umrl.

Stojkovič je trdil, da se je peljal z zme. no hitrostjo ter da se je neadoma znašel pred pešcem. Zavril je vozilo, ker pa se je Brisnello ustavil, kot da bi mu hotel dati prednost, je on pogljal motor. Prav tedaj pa se je pešec spet premaknil. On je sicer zavril motor, toda ta se je po nekaj metrih preuknil zaradi polzke ceste na tla in šele potem trčil v pešca.

Mestni redar Calzi, ki je bil v bližini (dogodki na ni opazoval), je izpodbijal tezo, da bi se motor najprej preuknil. Kazenski sodniki so 19. januarja letos spoznali Stojkoviča za krivega ter so ga obsodili pojojno in brez vpisa v kazenski list na 8 mesecev zapore. O odškodnini bi morali razpravljati na pristojnem civilnem sodišču.

Stojkovič se je pritožil proti tej razsodi, ker je menil, da bi ga morali sodniki oprostiti s popolno formulo ali pa vsaj pripisati del krivde pešcu.

Prizivni sodniki so sprejeli to zadnjo tezo ter so menili, da je nesrečo zagrešil za eno tretjino Brisnello. Zato so znižali kazen Stojkoviču na 6 mesecev.

Obvestilo živinorejcem

Oddelek za higieno in zdravstvo je včeraj izdal predpise za popis živali v tržaški občini. Odlok se sklicuje na predpise pravilnika za higieno in odredbe pokrajinskega veterinarja glede borbe proti afriški prašičji kugi.

Omenjeni odlok tržaške občinske uprave določa popis konj, mežgov, oslov, bikov, volov, krav, telic in telet do četrtega meseca starosti, prašičev, ovc, koz, zajcev in perutnine.

Zaradi tega se morajo vsi lastniki in imetniki omenjenih živali zglasiti na občinskih izpostah, katerim pripadajo, ali pa na uradu za higieno v Ul. Torino 8 (soba št. 16), da bodo izpolnili zadevni obrazec.

Občinska uprava priporoča prizadetim, naj čimprej opravijo svojo dolžnost, in to do 30. junija. Kršitelje bodo kaznovali po zakonskih predpisih.

Občinske izpostave tržaške občine imajo naslednje naslove: izpostava III. - Spodnja M. Magdalena 2735 (Nasleje San Sergio); izpostava IV. - Milramarski dvorec 115; izpostava V. - Ul. Del Vento 13; izpostava VI. - Ul. Puccini 48; izpostava VII. - Lonjerska cesta 1; izpostava VIII. - Ulica Giusti 24; izpostava IX. - Proseška ulica 28 (Prosek); IX. b. - Bazovica št. 100; izpostava X. - Prosek št. 220; X. b. - Kriz št. 274.

NA NEDAVNEM SESTANKU V GOSTILNI GRUDEN

Jamarji skupine Debeljak pokazali Šempolajcem lepote jame pod Strugo

Z diapozitivni so pokazali lepote te kraške jame, polne kapnikov - Hvaležnost domačinov za lepo gesto

Pred nekaj dnevi so jamarji skupine Debeljak povabili Šempolajce v gostilno Gruden z namenom, da jih prve seznanijo z izrednimi zanimivostmi sicer ne nove, a zelo malo poznane jame v Strugi nedaleč od Šempolaja v jugozahodni smeri. Z mnogimi diapozitivi so nam pokazali redko jamsko lepoto in pred očmi izredno bogastvo. Kdo bi si bil mislil, da je pod Strugo, v kraški tajni, le redko imena tega kraja - tolikšna krasota, ki jo je priroda v stotisoletjih nakopila v tem čudovitem podzemskem hramu. Hvaležni smo jamarjski skupini in njemu predsedniku g. Ameringerju za njihovo prijazno namero, da jim je izsledil predvsem domačine, ki jim morejo pri nadaljnjem delu kakorkoli pomagati.

Jamo so imenovali po Frideriku Lindnerju, avstrijskem speleologu, ki je prvi odkril in raziskal jamo pri Trobani. Globoka je 175 m (Šempolaj ima 255 m nadmorske višine), široka 50 m in visoka okrog 45 m. Glavni rov je dolg 600 m, več stranskih rogov pa meri 340 m. Glavna jama ima dva velika prostora. Iz enega v drugega pride skozi ozko odprtino navzgor. V prvi jami je krasno jezero s kristalnočisto vodo, bogato kapnikov stalaktitov in stalagmitov. Za te čudovite okrase, ki jih ljubitelji podzemlja upravičeno boje, da jih jamarji, ki so si le zaradi krstije nadeli to naziv in so vse prej kot to, ne poskušujejo.

Druga jama je bolj prostorna in bogatejša; proti koncu v smeri proti morju pa je zelo blatna. V velikem jezeru se dvigne nad blatno vodo v višino nad 15 m in to zelo hitro (30 cm na uro). Sodi, da mora biti v bližini kakšna ponikalnica.

Po mnenju tih resnih in izkušnih ljubiteljev našega podzemlja je to jama še dosti skrivnostna. Treba bo še mnogo truda, da jih odkrijejo. S prikazom njegovih lepote so jamarji pridobili med domačini veliko simpatizirjev in so nekateri za to navdušili. J. I.

Študijsko zasedanje o odnosih z vzhodno Evropo

Prve dni julija bo v Trstu študijsko zasedanje o temi "Evropska gospodarska skupnost in vzhodne države". Zasedanje prireja odbor, ki je bil ustanovljen na pobudo Kulturno-izobraževalnega društva tržaškega odbora Evropskega gibanja. V pripravljalenem odboru so zastopane naslednje ustanove in združenja: Skupnost jadranskih pristanišč, tržaška pokrajina, tržaška občina, Ustanova za industrijsko pristanišče, Ustanova tržaškega ve-

Zaključek kongresa dermatološke angiologije

Včeraj se je končal kongres dermatološke angiologije. Zjutraj so spregovorili številni znanstveniki o kožnih boleznih, polpodne pa so razpravljali o terapiji kožnih bolezni. Med kongresom so se znanstveniki sestali z županom Spacinijem. Danes potojuje na izlet v Rovinj z ladjo "Edra".

Kmet s Cola padel s senika

Včeraj zjutraj okoli 10.30 se je 58-letni Josip Ravbar, star 58 let, s Cola št. 13 precej hudo onesrečil, ko je opravil svoje vsakodnevno delo v hlevu. Eno je vsakaleno s senika v hlev, je padel skozi luknjo z višino kakih 4 metrov. Ponesrečenca so takoj prepeljali v rešilnim avtom Rdečega križa v tržaško splošno bolnišnico, kjer so ga sprejeli na 1. kirurški oddelek s prognozo od 15 do 30 dni zdravljenja. Zdravniki so ugotovili na njem razne poškodbe na desni strani prsi, na trbuhu ter možne poškodbe na jetrih.

Ponesrečenca je spremljal v bolnišnico njegova sestra Olga Ravbar, vd. Zenič. Brat, ki je samski je živel na sestrim posestvu ter ji je pomagal pri kmetijskih delih. Domneva se, da je Josip Ravbar padel s senika skozi luknjo v hlev, ker je bolehal za božjastjo.

Pokrajinska turistična ustanova

Pokrajinska turistična ustanova, da bodo jutri ob 18.30 odprli za občinstvo sprejemni in informacijski urad, ki bo pritičju v Ul. Rossini št. 6.

DANES IN JUTRI

V LETNEM KINU «SATELLITE»

(Borgo S. Sergio - avt. 21, fil. 19-20)

ob 21. uri se ponovi prvi del filma

GORDON SCOTT
JOSEPH COTTEN
JAMES MITCHEM

GLI UOMINI DAL PASSO PESANTE

ILARIO OCCHINI
FRANK NERO
EMIL JORDAN

(LJUDJE S TEŽKIMI KORAKI)

III. predvajanje v kinematografih v Trstu.

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes 4. t.m. ob 16. uri barvni film:

7 MONACI D'ORO

(SEDEM ZLATIH MENIHOV)

Igrajo: Aldo Fabrizi, Magda Konopka, Raimondo Vianello in Marc Lawrence.

Kino na Učincinah

predvaja danes 4. t.m. ob 15. uri film:

MARLON BRANDO
ANJANETTE COMER
JOHN SAXON

ASUD-OVEST DI SONORA

(JUGOZHODNO OD SONORE)

V ponedeljek 5. t.m. ob 18. uri ponovitev filma: (JUGOZHODNO OD SONORE)

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes, 4. t.m. ob 16. uri Cinemascope barvni film:

9 di Dryfork City

(DEVETERICA IZ DRYFORK CITYJA)

Resnična zgodba Ringa Kid!

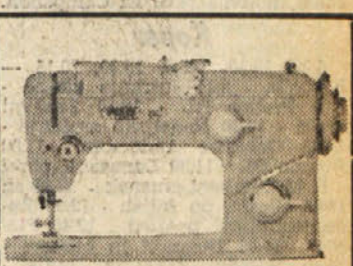
Igrajo: Bing Crosby, Am-Grat-Bob, Cummins, Michael Comers

Senator Vidali o vojaški služnosti v zgoniški občini

Senator Vidali je te dni postal ministru za obrambo pisмено vprašanje glede uvedbe novih vojaških služnosti na področju med Brščiki in Reprom, čemer smo pred dnevi podrobno poročali. Senator Vidali sprašuje ministra, če se mu odredba vojaškega poveljstva v Padovi glede vzpostavitve vojaške služnosti v zgoniški občini ne zdi v nasprotju z zagotovili vladnih oblasti glede skrajšanja vojaških služnosti, ki obremenjujejo zlasti predelovalno in turistično krajino. Pri tem senator Vidali pripominja, da vojaške oblasti hočejo uvesti novo služnost v zgoniški občini, kjer je med drugim tudi svetovno znana Brška jama, priljubljena turistična točka, ki bi jo treba še bolj valorizirati.

Senator nato poudarja, da je ukrep vojaške oblasti povzročil zaskrbljenost krajevnega prebivalstva zaradi škode in nevarnosti, ki jih nova služnost predstavlja. Vse prebivalstvo tržaške pokrajine pa je zaskrbljeno, pravi senator Vidali, sprito novih vojaških bremen. Zaradi tega naproša pristojnega ministra naj ukrene vse potrebno, da bo prekladal odlok o novi služnosti pri Brščiki.

F. U.

● Nemški šivalni stroji PIAFF za družino, obrt in industrijo
● Italijanski šivalni stroji VI-GORELLI
● Originalni švicarski pletilni stroji SWISS MAGIC
● Stroji za krpanje nogavice VITO
● Naprave za prevlečanje kovinskih gumbov
● Stroji za likanje in likalniki za obrt in industrijo
● Slikavke, potrebščine, specializirana popravilnica

Delponte Pietro & C.
Trst, Ul. Timeus 12 Tel. 90.279

FRANKO PAHOR
ZENSKA IN MOSKA KONFEKCIJA
TRST
UL. IMBRIANI, 9
DREV. MIRAMARE, 107

SEBOFLEX
VSE ZA KINO IN FOTOGRAFSKI MATERIAL
Trst, Ul. Mazzini 53. Tel. 733-361
Prijetje in znanec naprosamo, da nas obiščete!!

PARK HOTEL GORICA
NOVA GORICA - Tel. 21-442, 21-462
s svojimi obrati: restavracija, kavarno
Prvorazredna kuhinja - Ples vsak večer
razen torka in barski program

TRST Ul. Boccaccio 3
Telefon 28-373
POŽAR ARTEMIO
v vse kraje tudi v tuzemstvo

TOVORNI PREVOZI

KMETJE,VRTNARJI
Za vsako vašo potrebo se obrnite na domačo tvrdko.

FURLANI EDVARD
ustanovljena 1938
TRST, Ul. Milano 18
TELEF. 35-169

katera vam nudi po najnižjih cenah vsakovrstna semena najboljših tuzemskih in tujih vrst, lastnega pridelka ter razne sadike žveplo, modro galico, umetna in organska gnojila ter vsakovrstno orodje in stroje vsake velikosti. Ekskuzivni zastopnik za Furlanijo - Julijsko krajino: svetovno znanih strojev za obdelovanje zemlje ter kosilnice «AGRIA»

LINEA
MOSKE IN ŽENSKO OBLEKE TER PERILO IN ŠPORTNE OBLEKE
VIA CARDUCCI, 4 - TEL. 31.1.88 - TRIESTE

RADIO VIZIJA

NEDELJA, 4. JUNIJA 1967

Radio Trst A

8.15, 13.15, 14.15, 20.15 — Poročila - 8.00 Koledar - 8.30 Kmetijska oddaja - 9.00 Maša - 9.50 Godalni orkestri - 10.15 Poslušali boste... - 10.45 V prazničnem tonu - 11.15 «S splanom po širnem svetu» - 11.45 Ringaraja za naše malčke - 12.00 Nabožna glasba - 12.30 in 13.30 Glasba po željah - 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... - 14.45 Saksonist Bud Shank - 15.00 S pesmijo naokrog - 15.30 «Gospodar Matic», komedija v 3 dejanjih - 16.40 Revija orkestror - 17.15 Obisk v diskoteki - 18.00 Koncert v miniaturni - 18.30 M. Cavazzotti: «Elogio del Sonno» - 18.45 Glasba za dobro voljo - 19.15 Nedeljski vestnik - 19.30 Napevi - 20.00 Sport - 20.30 Lela Rehar: «Nej tu služet cesarju» - 21.00 Kromatična fantazija - 22.00 Nedelja v sportu - 22.10 Bussotti: Tableaux vivants avant la Passion selon Saz - 22.25 Ruske pesmi - 12.15 Jaz.

Trst

9.30 Kmetijska oddaja - 11.15 Trzaski motivi - 14.00 El Campanon.

Koper

8.30, 12.30, 14.00, 15.30, 20.15 — Poročila - 8.15 Jutranja glasba - 9.00 Prenos RL - 10.10 Zabayni zvoki - 10.30 Nedeljske srečanje - 10.45 Orkester Anderson - 11.00 Prenos RL - 11.30 Današnji pevci - 11.45 Glasbeni zvezek - 12.05 in 13.05 Glasba po željah - 12.35 Znanjopolični pregled - 13.45 Plošče - 14.05 Dogodki in odmevi - 14.40 Sosedni kraji in ljudje - 15.10 in 15.45 Glasba po željah - 16.30 Domače pesmi in melodije - 17.00 Prenos RL - 19.30 Na sportnih igriščih - 20.00 Orkester Kampert - 20.30 Prenos RL - 22.15 Plesna glasba.

Nacionalni program

8.00, 13.00, 15.00, 20.00 — Poročila - 8.30 Kmetijska oddaja - 9.00 Nabožna oddaja - 11.00 Nove plošče - 13.30 V nedeljo lepše pojemo - 14.30 in 15.10 Plošča za poletje - 15.30 Pisan spored - 16.30 Popolne dne - 18.00 Simf. koncert - 19.30 Glasbena medija - 20.25 Ital. humoristi - 21.00 Sportni dnevniki, kronike in rezultati - 21.15 Pianist Giorgio Vianello - 22.00 Plesna glasba.

II. program

7.30, 8.30, 13.30, 19.30 — Poročila - 8.45 Oddaja za ženske - 9.35 Veliki variete - 11.00 Radijska kronika za avtoradijsko poslušalstvo - 11.35 Juke box - 12.00 Sportna prognoza - 13.00 Radijski kvizi - 13.45 Plošča za poletje - 14.30 Teden aktualnosti - 15.00 Glasbeno-govorni spored - 16.00 Plošča za poletje - 16.30 Laka glasba - 17.00 Sportni dnevniki, kronike in rezultati - 18.35 Nedeljski spored - 19.50 Giro d'Italia - 21.00 Kronika župnikov iz dnevnika od leta 1944 - 21.40 Zbori z vsega sveta - 22.00 Glasbeno-govorni spored.

III. program

10.00 Instrumentalne skladbe - 10.30 Skladbe za orgle - 11.00 Schubert in Brahmanov - 14.30 Locatelli in Badings - 15.30 Roversi: Unterden Linden - 17.45 Kvintet iz Stuttgarta - 18.30 Laka glasba - 18.45 Kultura in umetnost - 19.15 Koncert - 20.30 O specializiranem jeziku.

Slovenija

7.00, 8.00, 14.00, 16.00, 20.30 — Poročila - 8.30 Za kmetijsko proizvodnjo - 9.05 D. Waldemann: Stroj stavkajo - 9.45 Skladbe za mladino - 11.00 Se pomnite, tovariši... - 11.25 Stara deška pesem - 11.40 Lepa melodija - 12.00 Turistični napotki - 13.05 Naši poslušalci čestitajo - 14.30 Nedeljska reportaža - 14.50 Kar po domače - 15.20 Humoreska: K. Urdin: Prva poročna noč - 15.40 Zvočne minjature - 16.05 Opretnost melodije - 17.00 Radijska igra: M. Saffran: Mala nočna glasba - 18.15 Sport - 20.00 Lahko noč, otroci! - 20.15 Glasbene razglednice - 21.00 Glasbena skrinja - 22.00 Ob 60-letnici rojstva skladatelja M. Kozine - 23.15 Glasba ne pozna meja - 23.50 Literarni nohturno.

Ital. televizija

10.15 Kmetijska oddaja - 11.00 Nabožna oddaja - 12.00 Sodobne teme: Zoroka - 15.00 Giro d'Italia - 17.00 Program za mladino - 18.00 Settevoci - 19.00 Dnevnik - 19.10 Polčas nogometne tekme - 19.55 Sportni dnevniki in kronike strank - 20.30 Dnevnik - 21.00 Fabbri-Fag: «Il trapiant» - 22.00 Godba na pihala - 22.30 Sportna nedelja - 23.30 Dnevnik.

II. kanal

19.00 Goldoni-Paisiello: «Il mon-dello della luna» - 21.00 Dnevnik - 21.15 Znanost in tehnika - 22.15 Glasbeni spored.

TELEVIZIJSKI SPORED OD 4. DO 10. VI.

NEDELJA, 4. junija

10.30, 21.00 in 23.05 Poročila - 10.35 Na izlet na Gorenjsko - 11.00 Kmetijska oddaja - 11.45 Tiseckrat zakaj - 12.30 Pustolovščine z Južnega morja - 13.00 Nedeljska TV konferenca - Nedeljsko popoldne - 20.05 Perry Mason - film - 21.50 Zabava Vasilija Aleksic - 22.50 Portreti in srečanja.

PONEDELJEK, 5. junija

12.40 TV v soli - 17.55, 21.00 in 23.55 Poročila - 18.00 Mali svet - 18.25 Risanke - 18.40 Kje je, kaj je - 18.55 Obzornik - 19.15 Slovenska narodna pesem - 19.45 Znanost in tehnika - 20.05 Portret Pavla Kunaverja - 20.15 Tedenski sportni pregled - 20.40 Izbrali so sport - reportaža - 21.38 Ivo Stivičič: Čas rakov - TV drama - 23.25 Glasbena oddaja.

TOREK, 6. junija

19.25 in 23.10 Poročila - 19.30 Torkov večer z J. Skofom in triom Vitala Ahaciča - 19.50 Svet na zaslom - 19.30 Obzornik - 21.00 Trenovt poslednji slučaj - angles. film - 22.30 Kulturna panorama.

SREDA, 7. junija

18.30 Naše prijateljice živijo - poljud. znanstveni film - 18.55 Obzornik - 19.15 Zdrženje radovednežev - 20.00 Na sedmi stezi - 20.30 Naša oddaja - 20.30 Mosaik kratkega filma - 21.00 in 23.05

PONEDELJEK, 5. JUNIJA 1967

Radio Trst A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 — Poročila - 7.00 Koledar - 7.30 Jutranja glasba - 11.35 Soplek slovenskih - 10.15 Poveške trel rodov - 12.10 Liki iz naše preteklosti: «Emil Komela» - 12.25 Za vsakogar nekaj - 13.30 Priljubljene melodije - 17.00 Trzaski mandolinski ansambel - 17.20 Zabavall vas bodo - 18.00 Pravna posvetovanja - 18.15 Umetnost in prireditve - 18.30 Liset: Koncert št. 1 - 18.50 Ansambel «The Tokens» - 19.00 Trzaski pripovedniki: «Andrej Budala» - 19.25 Zaposkajmo jim - 20.00 Sport - 20.35 Ital. pen-tagram - 21.00 Kulturni odmevi - 21.25 Tamburaški ansambli - 21.45 V plesnem ritmu - 22.30 Schubertovi romantični samospeli - 22.50 Žužnomaški odmevi.

Trst

12.05 Laka glasba - 12.25 Tret-a stran - 13.20 Ital. motivi - 13.35 Zborovski petje - 13.45 Literarna oddaja - 13.55 Trzaski skladatelji - 14.30 Knjižne novosti.

Koper

7.30, 8.30, 12.30, 14.00, 14.30, 15.30, 20.15 — Poročila - 8.15 Jutranja glasba - 9.00 Poveške - 9.30 Zbor Seghizzi iz Gorice - 10.30 Pod senčnikom - 11.00 Otroški koloček - 11.15 Uspele plošče - 11.30 Današnji pevci - 12.00 in 13.00 Glasba po željah - 14.15 Sportni ponedeljek - 14.40 Plošče - 15.00 Zvoki in barve - 16.00 Od popevke do popevke - 16.45 Ansambel Pleško - 17.00 Sportno življenje na Primorskem - 17.30 Narodni plesi - 18.00 Današnji plesje - 18.40 Orkestri - 19.20 in 20.30 Prenos RL - 22.15 Jazovski ansambel.

Nacionalni program

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 — Poročila - 8.30 Jutranje pesmi - 9.07 Zvočni trak - 10.30 Neapeljske pesmi - 11.00 Triptih - 11.30 Verdi, Gliska idi - 12.05 Kontrapunkt - 13.38 Pesmi brez besed - 14.40 in 15.10 Plošča za poletje - 16.00 Oddaja za bolnike - 16.30 Simf. glasba - 17.30 Roman v nadaljevanjih - 18.15 Glasba za mladino - 20.20 Zmenek petih - 21.15 Simfoniki koncert.

II. program

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 — Poročila - 8.45 Plošča za poletje - 9.40 Glasbeni album - 9.50 Roman - 10.15 Pet celin - 11.25 Pesmi d'Almeida - 13.00 Sportni tehnik - 14.00 Juke box - 15.15 Pianist A. Uninski - 16.00 Mednarodna laka glasba - 17.05 Plošča za poletje - 17.35 Recital pevke Joan Baetz - 18.35 Emotivni razgovori - 19.50 Giro d'Italia - 20.10 Radijski spored - 20.15 New York '67 - 21.20 Znanost - 21.50 Plesna glasba.

III. program

10.00 Nabožna glasba - 11.25 Soter in Rossetti - 12.40 Schubertov rondó - 12.50 Antologija interpretov - 14.30 Janacek: «Glagolaska maša» - 15.10 Bachova suita št. 2 - 15.30 Tasmanova opera «The serments» - 17.10 Bachovi korali za orgle - 17.45 Petraschevski skladbe - 18.15 Kulturni pregled - 19.15 Koncert - 20.00 A. Camus: «Calligola».

Slovenija

7.00, 8.00, 14.00, 16.00, 20.30 — Poročila - 9.05 Glasbena matineja - 9.55 Za mlade radovedneže - 10.10 V ritmu današnjih dni - 10.45 Cibalov svet - 11.15 Cimarosa: Koncert za dve flavti in orkester - 11.35 Evald Filisar: Kokosi - 12.00 Turistični napotki - 12.20 Veliki orkestri - 13.00 Na današnji dan - 13.10 Zabayne melodije - 13.30 Kmetijski nasveti - 13.40 Pihalni orkestri - 14.30 Priporočila vam - 15.05 Zabayni orkestri - 16.30 Zbor «France Prešeren» - 17.00 Vsak dan za vas - 18.05 O. perni koncert - 19.00 Aktualnosti doma in po svetu - 19.15 Poveške in plesna glasba - 19.45 Narava in človek - 20.00 Lahko noč, otroci! - 20.15 simfoniki koncerti - 20.30 Glasbena skrinja - 22.00 Ob 60-letnici rojstva skladatelja M. Kozine - 23.15 Glasba ne pozna meja - 23.50 Literarni nohturno.

Ital. televizija

10.15 Kmetijska oddaja - 11.00 Nabožna oddaja - 12.00 Sodobne teme: Zoroka - 15.00 Giro d'Italia - 17.00 Program za mladino - 18.00 Settevoci - 19.00 Dnevnik - 19.10 Polčas nogometne tekme - 19.55 Sportni dnevniki in kronike strank - 20.30 Dnevnik - 21.00 Fabbri-Fag: «Il trapiant» - 22.00 Godba na pihala - 22.30 Sportna nedelja - 23.30 Dnevnik.

II. kanal

17.00 Giocaggio - 18.30 Angleščina - 21.00 Dnevnik - 21.15 Film «Guen-dalina» - 22.55 Književnost in umetnost.

PETER, 9. junija

12.30, 21.00 in 23.25 Poročila - 12.35 New York od zore do mraka - 12.45 reportaža - 18.55 Obzornik - 19.15 Brez parole - mladinska oddaja - 20.00 V zanki - sovjetski film - 21.30 Cirkak - 21.38 Slovenska popevka 67 - prenos - 22.50 «On in onar ter zgodba o vodi, dva francoska filma».

SOBOTA, 10. junija

18.55 Obzornik - 19.15 Smoki - mladinska igra - 20.00 Vsaka sobota - 20.20 Zdravstveni Moskva - 20.30 reportaža - 21.00 Cirkak - 21.00 Dnevnik - 21.38 Krog z dvojko - humoristična igra - 22.38 Golo mesto - film - 23.35 Karlsruher: Evropsko prvenstvo v standardnih plesih - 00.45 Zdravja poročila.

SOBOTA, 10. junija

18.55 Obzornik - 19.15 Smoki - mladinska igra - 20.00 Vsaka sobota - 20.20 Zdravstveni Moskva - 20.30 reportaža - 21.00 Cirkak - 21.00 Dnevnik - 21.38 Krog z dvojko - humoristična igra - 22.38 Golo mesto - film - 23.35 Karlsruher: Evropsko prvenstvo v standardnih plesih - 00.45 Zdravja poročila.

SOBOTA, 10. junija

18.55 Obzornik - 19.15 Smoki - mladinska igra - 20.00 Vsaka sobota - 20.20 Zdravstveni Moskva - 20.30 reportaža - 21.00 Cirkak - 21.00 Dnevnik - 21.38 Krog z dvojko - humoristična igra - 22.38 Golo mesto - film - 23.35 Karlsruher: Evropsko prvenstvo v standardnih plesih - 00.45 Zdravja poročila.

SOBOTA, 10. junija

18.55 Obzornik - 19.15 Smoki - mladinska igra - 20.00 Vsaka sobota - 20.20 Zdravstveni Moskva - 20.30 reportaža - 21.00 Cirkak - 21.00 Dnevnik - 21.38 Krog z dvojko - humoristična igra - 22.38 Golo mesto - film - 23.35 Karlsruher: Evropsko prvenstvo v standardnih plesih - 00.45 Zdravja poročila.

OBČNI ZBOR AVTOMOBILSKEGA KLUBA

Priprave kluba za gradnjo modernega hotela v Gorici

Odobren obračun za 1966 in proračun za 1968 - Nekaj podatkov o delu v lanskem letu - Za dvig bencinskih bonov je potrebna prometna knjžica

Te dni je bil občni zbor članov avtomobilskega kluba za Gorisko, na katerem so prisotni soglasno odobrili poročilo, ki ga je podal predsednik inž. Lodatti, obračun za 1966 ter proračun za 1968.

Inž. Lodatti je dal v svojem poročilu važno vest, da je klub prejel pobudo za izgradnjo modernega hotela v Gorici, ki naj bi ustregel predvsem potrebam in zahtevam avtomobilistov, ki so na prehodu skozi naše mesto, katero se nahaja v neposredni bližini številnih mejnih prehodov z Jugoslavijo; v kratkem bo naše mesto z izgradnjo avto-cesta Gorica-Ljubljana v tem pogledu pridobilo na važnosti. Ta pobuda je povezana z veliko finančno obvezjo, ki jo zahteva temeljito pripravljeno delo, da bi dosegli finančno pomoč deželne uprave v okviru obstoječih možnosti. Prvi rezultati so vsakega spodbudili ter omogočajo nadaljevanje v pripravi na izvedbo tega načrta, ki bo nedvomno dvignil ugled avtomobilskega kluba in pokazal njegovo prizadevanje za solonske koristi.

Inž. Lodatti je v svojem poročilu omenil nadalje zanimive podatke, po katerih šteje sedaj AK 2222 članov; precejšnja je bila dejavnost turističnega urada, ki je izdal lani 914 kar-netov, 322 triptikov, dalje 23 kar-netov za člane, ki so potovali v ino-žemstvo ter prodal tujim turistom bonov za 99.915 litrov bencina po znani cenah.

Kar se razdeljevanja nakazil 'proste cone tice, so razdelili vsaka dva meseca bencina za 5483 avtomobilov, 1670 motociklov in 1985 mopedom. Tudi podružnica AK v Trzinu je počevala svoje delo in prav tako so delovali zbirni podružnični uradi v Gradiskih, Kriminu in Gračevo.

Poročilo omenja nadalje številne druge aktivnosti in manifestacije AK, med katerimi naj omenimo prizadevanja za cestno vzgojo, rallye, pogoje v občinski prometni komisiji, tečaj za prvo pomoč, uspešen te-den AK itd.

Kar se razdeljevanja bencinskih bonov tice naj omenimo, da morajo prizadeti po nalogu trgovinske zbornice, pri prevzemu bonov pokazati prometno knjžico za svoje vozilo. Na priporočilo goriskega župana bo od sedaj naprej bencinski bonovi po eno lino prostovoljnih prispevkov za liter bencina.

Povečanje prometa v Portorožju

Pristaniški promet v trziškem pristaniku Portorožja je v preteklem maju zabeležil nadaljnji porast in dosegel 55 tisoč ton ali skoraj 200 tisoč ton v prvih petih mesecih. To je znatno višja številka od prometa v istem obdobju lani. Predvsem so zabeležili porast prometa z lesom. Tokrat se je povečal tudi promet blaga v odhodu, ker je papirnica Timavo začela izvažati lesno pasto namenjeno tovarni Arabtex na Sardiniji.

Med izkrcanim blagom je bilo 27.7 tisoč ton lesa, 15.4 tisoč ton olja, 3.8 tisoč ton soli, 1.2 tisoč ton celuloze ter 32 ton raznih strojev. Vklrcanega pa je bilo 2.5 tisoč ton blaga.

Disma uredništva

Spoštovane uredništvo, Čestne prometne nesreče povzročajo toliko človeških žrtv, da so pristojni organi spoznali, kako nujno je ugovajati prometno vzgojo o šole ter z obsežnimi akcijami poziti mladi poletni opozarjati voznike na nevarnosti. Meni se zdi, da bi bilo v naših krajih, kjer nimamo dobrih cest, potrebno vzgajati tudi pešce, ki se ne zavedajo, kolikšni nevarnosti so izpostavljeni na cesti, zlasti še, če ti pešci niso vozniki in si

IZPRED OKRAJNEGA SODIŠČA

Bivši vojaški šofer ni imel voznega dovoljenja

To so ugotovili pri prometni nesreči; dobil je pogojno kazen

Pred okrajnim sodnikom dr. Basijem se je moral zagovarjati včeraj v Gorici 48-letni Gabriele Picotti iz Gorice, Ul. Pasubio 3, ki je po po-licijem mehanik. V obtožnici je navedeno, da je 11. marca letos šofiral avto fiat 500 brez voznega dovoljenja.

Prestopek so ugotovili karabinjerji pri prometni nesreči, pri kateri sicer ni bilo človeških žrtv. Ko so ga ob tej priliki vprašali za šofersko izkaznico, je moral priznati, da je nima. Takrat se je Picotti skušal izgovoriti, da je šofiral njegov sin Giorgio, pozneje pa je le priznal, da je na zelo kratki progi poizkusil šofirati sam in brez spremstva.

Sodnik ga je obsodil na dva meseca pripora, plačilo 10 tisoč lir go-

zategadelj niti predstavljati ne more mehanizma prometa. Morda bi bilo zelo na mestu, da bi tehnični urad ali kakšna druga primerna ustanova najprej izvršila propagandno akcijo, naj pešci hodijo po levi strani, se pravi v smeri prometa, potem pa naj občinske uprave vsaj na pomembnejših cestah, kjer je velik avtomobilski promet, namestijo opozorilne table za pešce, da bi na njih dolgo razlagali, zakaj naj pešci hodijo po levi strani; navajajo ga je treba, da bo tudi on sodeloval v prometu, se pravi, da bo uporabljal oči ter spremljal vozila, ki mu prihajajo nasproti. Voznik za volanom ima v določenih situacijah na cesti dober drugič občutek, zlasti večje varnosti, če ga pešec vidi, ko se vozi proti njemu. (Sledi podpis)

RAZGOVORI O SKUPNIH PROBLEMIH V NOVI GORICI

Še en mejni prehod 1. kategorije naj razbremeni promet v Rožni dolini

O tem so se strinjali predstavniki trgovinske zbornice iz Go-ricice in predstavniki gospodarske zbornice iz Nove Gorice

Prvi uradni stiki po opravljenih volitvah v Novi Gorici med pokrajinsko zbornico za trgovino, industrijo in kmetijstvo iz Gorice ter občinsko skupščino iz Nove Gorice, do katerih je prišlo včeraj v Novi Gorici, so potekali v izrazito delovnem vzdušju. Predstavnika zbornice, njen predsednik Silvio Bressan in predsednik zbornice, ki sta pri-kažala predstavnikom skupščine in gospodarske zbornice Slovenije, Milanu Vizintinu, dr. Rudiju Rutarju in Jerneju Kruhu, nekatere svoje poglede na bodoči razvoj odnosov, posebno kar zadeva prometne po-vežave. V razgovoru so se aktivno vključili tudi predstavniki iz Nove Gorice. Gledeč so bila v glav-nejši identiteta in lahko upamo, da se bodo nadaljevali skupni napori za reševanje odprtih vprašanj.

V včerajšnjem pogovoru so se zadržali predvsem ob štirih skupnih problemih: kompenzacijski račun za trgovinsko izmenjavo, cestni povezavi med obema mesto-ma, težavah na mejnem prehodu v Rožni dolini ter o vprašanju ure-ditve železniškega tovornega pro-meta med obema sosednjima področ-jema.

Predstavniki obeh strani so se zavzeli za začetek postopka, po katerem bo treba doseči, da se bo kompenzacijski račun za trgovanje med obema območjema, ki izvira iz tako imenovane goriskega spo-razuma spremenil oziroma uskla-di s potrebami ob meji. Dalje sta predstavnika zbornice pojasnila, da je družba ANAS dolga sredstva za gradnjo ceste Villesse Gorica, ki bo z dodatnimi sredstvi, ki jih je v ta namen že zagotovila dežela izpeljana prav do državne meje. Predstavniki novogoriške skupščine so se s tem strinjali in pouda-rili, da je treba storiti vse tudi na njihovi strani, da bo urejen mejni prehod, ki bo veliko pripomogel k razbremenitvi Rožne doline, kjer po-zabljuje prometne razmere nevrz-dne. Z odprtjem novega prehoda bi Rožna dolina ostala predvsem za osebni promet. Dalje sta se obe strani izrekli za to, da je treba nadaljevati prizadevanja za sprosti-lev in razširitev blagovnega pro-meta tudi na progi Nova Gorica-Gori-ca. Gre zlasti za to, da bi bil po-njej omogočen tranzitni promet.

V splošnem je včerajšnji razgo-vor pokazal obojestransko priprav-ljenost, da se nadaljujejo prizade-vanja za reševanje konkretnih pro-

Semafor v Ul. Vittorio Veneto

Občinska uprava v Gorici sporoča, da semafori n. križišč ulic Vittorio Veneto in III. armata se niso dokončno urejeni in da naj za to avtomobilisti in drugi vozniki pa-žajo, kadar gredo preko tega križi-šča.

Delitev bencina proste cone

V Gorici so začeli z razdeljevanjem bonov za bencin proste cone za zasebne lastnike motornih vozil. Bone razdeljuje na sedežu avto-mobilskega kluba v Ul. Roma.

S tem razdeljevanjem bodo zaklju-čili obrok za prvo letošnje polletje, ter morajo lastniki izkoristiti bone najkasneje do konca junija. Up-ra-vičenci iz Gorice in Sovodnjah prej-

Semafor v Ul. Vittorio Veneto

Občinska uprava v Gorici sporoča, da semafori n. križišč ulic Vittorio Veneto in III. armata se niso dokončno urejeni in da naj za to avtomobilisti in drugi vozniki pa-žajo, kadar gredo preko tega križi-šča.

Semafor v Ul. Vittorio Veneto

Občinska uprava v Gorici sporoča, da semafori n. križišč ulic Vittorio Veneto in III. armata se niso dokončno urejeni in da naj za to avtomobilisti in drugi vozniki pa-žajo, kadar gredo preko tega križi-šča.

Danes stavka linijskih avtobusov

Na linijskih avtobusnih progah bo do nameščenosti tudi danes stavkali. Avtobusno podjetje Ribi je za to priložnost uvedlo za danes nekatere nujne nadomestne vožnje.

Gorica-Gradec: 8.15; 13.30; 19.30. V obratni smeri Gradec-Gorica: 7.10; 12.15 in 18.15.

Gorica-Tržič: 8.00; 12.30; 15.00; 19.00. Tržič-Gorica: 9.00; 13.30; 16.00; 20.10.

Zaključna produkcija šole Glasbene matice v Gorici

Gojenci šole Glasbene matice v Gorici, ki jo je tudi letos z uspehom vodil prof. Silvan Krizmančič, bodo priredili v sredo 7. t.m. zvečer ob 20.30 zaključno produkcijo ob koncu leta, na kateri bodo pokazali napredek, ki so ga dosegli v tem šolskem letu. Prireditve bo v prostorih kluba «S. Gregorčič».

Na programu je nastop gojencev iz Gorice in bližnje okolice; poleg tega bo nastopil otroški pevski zbor, ki ga bo spremljal instrumentalni ansambel.

Vabimo vse prijatelje glasbe in mladine, da pridejo polnoštevino k tej prireditvi.

Ul. Belinzona zaprta za promet

Mestna podjetja v Gorici sporoča, da bo Ul. Bellinzona (Štreta) v Gorici zaprta za 15 dni za promet pričenši s torkom 6. t.m. Ukrep je bil potreben zaradi polaganja nove plinske cevi.

Ul. Belinzona zaprta za promet

Mestna podjetja v Gorici sporoča, da bo Ul. Bellinzona (Štreta) v Gorici zaprta za 15 dni

Po Sorayi in Iri Fuerstenberg nastopi v gledališču in filmu tudi Lee Radzwill

Zato sta se morala zadovo-

Lee Radzwill in njena sestra Jacqueline Kennedy
du po londonskih ulicah

RIBI (od 20. 2. 20. 3.) Kar se l. bezni tiče, bo pri do malih prepri kov,, ki pa ne bo zapustili za se globljih sledov. Na delu nap. te vse sile, da uresničite vs načrte, kajti trenutek je pri ren. Pazite se pred prehla kajti še vedno si lahko nalez grino. Vozite previdno avto.

57							

jalo, 4. rimski stenograf, 5. vzde-

OPTIKA • FOTO • KINO

Očala - sončni naočniki
Filmi in papir - Fotokolor
Foto-kino aparati - potrebščine
Postregli Vam bomo v Vašem jeziku - POPUSTI

TRST - KORZO ITALIA 28 - TELEFON 94-030. 94-095

SOVRAŽNE LADJE SO SE VSE BOLJ
BLIŽALE IN VEŠLAČI NA "ARCI" SO
NA DENŽALI MOČI DA ODRŽE RAZDALJO

296

Obiščite

POSTOJNSKO JAMO

Obiski vsak dan ob 8.30, 10.30, 13.30, 16., 18.
Junij - september
tudi ob 12.30

ŠKOCJANSKE JAME

odprte vsak dan ob:
10., 13., 15., 17.
v maju in oktobru
samo ob 10. in 15. uri

RESTAVRACIJA Lipa

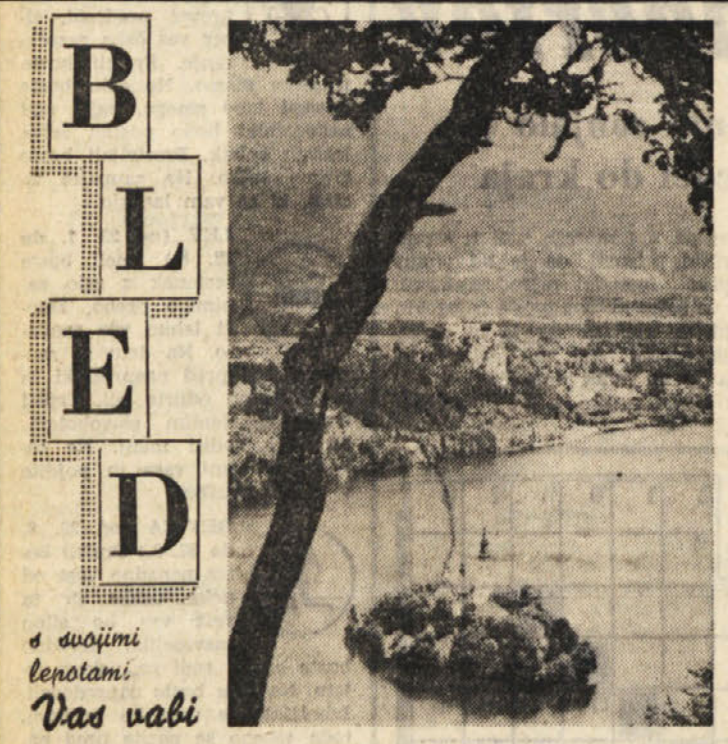
Sempeter pri Novi Gorici

Ima vedno na razpolago izbrane jedi z domačimi specialitetami, pristen kraški pršut in salame ter izbrana domača vipavska in briska vina.

SPREJEMAJO SE NAROCILA ZA SKUPINSKA SLAVNOSTNA KOSILA

BLED

s svojimi lepotami
Vas vabi

ALP HOTEL

HOTEL KANIN
HOTEL GOLOBAR

NUDIJO VSE
HOTELSKE USLUGE
Priznana domača in
inozemna kuhinja
Telefon št. 21 in 51

B O V E C

Priporočamo tudi obisk hotela «PLANINSKI OREL» v Trenti in gostišče v Soči in Logu pod Mangrtom

JOHN GALSWORTHY 4. ŽALOSTNI DOGODEK

«Zdi se mi, da je tu kolegi nad kolegijem, potem pa ni nobeden izmed njih več spregovoril besede vso pot do pisarne gospoda Davidsa, ki je bila nad biljardno sobo. Stari Jolyon je stopal po stopnicah in udarjal z dežnikom po vsaki stopnici; mladi Jolyon je korakal za njim s sklonjeno glavo. Sram ga je bilo v dno duše, starega Jolyona pa morda še bolj. Posojevalec denarja je sedel v svoji zasebni pisarni, kamor je bilo videti skozi priprta vrata. Stari Jolyon je sunil v vrata z dežnikom. Gospod Davids je vstal, oči vidno presenečen in škilil na prišleka, kolikor je mogel najprijazneje. «To je moj oče,» je rekel mladi Jolyon in uprl oči na svoje čevlje. «Gospod Davids, mislim?» se je oglašil stari Jolyon. «Da, gospod. S čim vama lahko postrežem?» «Bili ste tako prijazni in ste večerjaj mojemu sinu posodili stopdeset funtov, za katere se je zavezal, da vam bo plačal oderuške obresti. Dajte mi, prosim, tisto zadolžnico, za krito se pa vzemite ta ček.» Gospod Davids si je mel roke, kakor bi si jih bil umival. «Na kakšno vsoto se glasi vaš ček, gospod?»

Stari Jolyon je vzel iz žepa ček in ga razvil. «Na vsoto, ki ste jo posodili in na desetprocentne obresti za en dan. Gospod Davids je vzdignil roke. «Ah, ne, gospod Forsythe, to ne gre! To ni nobena kupčija. Izpolnite mi ček na vsoto menice, ki jo lahko obdržite. Za plačilo se mi ne mudi — niti malo.» Stari Jolyon si je posadil na glavo cilindar. «Vj boste moj ček sprejeli!» je rekel stari Jolyon. «Šestinšestdeset procentov, kdo je to kdaj slišal!» Gospod Davids ga je pogledal in rekel: «Zdi se mi, da me imate za norca.» «Za oderuša vas imamo,» je rekel stari Jolyon. «Šestinšestdeset procentov, kdo je to kdaj slišal!» Gospod Davids je od presečenja kar odskočil. «Zame je to bilo veliko tveganje, da sem posodil vašemu sinu denar.» «Za vas to ni bilo prav nika-ko tveganje. Desetprocentne obresti za en dan je devet peninjev in tri farthinge. Zaokro-žil sem to na deset peninjev. Bo-dite tako prijazni in dajte mi tisto menico.» Gospod Davids je zanikal z glavo. «To ni kupčija, to res ni kupčija,» je ponovil.

«Torej dobro,» je rekel stari Jolyon. «Informiral sem se tu o vas in grem naravnost na državno tožilstvo.» Gospod Davids si je začel iz-nova meti roke. «Kaj pa, ko bi šel jaz v ko-legalj vašega sina in jim tam povedal, da si je pri meni iz-posodil denar?» «Kar pojditel!» je rekel stari Jolyon. «Kar pojditel! Poj-di, Jo!» Okrenil se je in šel k vratom. Svoj obup premagu-joč, toda na zunanji mirnen, je sin korakal za njim. «Počakajte!» je zaklical go-spod Davids. «Ne bi hotel de-lati komu neprijetnosti.» Staremu Jolyonu so se pod zgrbančenimi obrvmi zaleske-tale oči. «Oh!» je rekel stari Jolyon, ne da bi se bil okrenil, «kakš-ne neprijetnosti! Pohitite torej! Dajem vam dve minuti časa,» in je iz žepa potegnil uro. Mladi Jolyon je stal in gle-dal na znano mu zlato uro ka-kor oslepljen. Slišal je, kako se gospod Davids za njim podviza. «Tu imate to menico, gospod Forsythe!» Stari Jolyon se je okrenil. «Je to tvoj podpis, Jo?» «Da,» je rekel mladi Jo brez-brizno. «Vzemite torej in raztrgaj!» Mladi Jolyon je pograbil me-nico in jo besno raztrgal. «Tu je vaš ček,» je rekel stari Jolyon. Gospod Davids ga je vzel in se naglo prestopal z noge na nogo. «To ni kupčija, to res ni kupčija,» je ponovil.

«Da ni?» je rekel stari Jo-lyon. «Bodite zadovoljni, da ne grem zaradi tega na državno tožilstvo. Srečno!» Udaril je z dežnikom ob tla in odšel. Mladi Jolyon je stal in gle-kot ovca. «Kod pridem na kolodvor, Jo?» Mladi Jolyon je zavil v sme-ri proti kolodvoru in na poti tja sta oba še bolj molčala kot prej. Naposled je rekel stari Jo-lyon: «To je bil žalosten dogodek, Jo. To, da nisi prišel k meni, me od vsega najbolj boli.» Mlademu Jolyonu se je za-prilo grlo in ni mogel odgo-voriti. «Pa ne igraj nikoli več za denar, sinko. To je neumna za-bava. No tu sva!» Šla sta na postajo. Stari Jo-lyon si je kupil Times. Stala sta na peronu do prihoda lon-donskega vlaka. Ves čas ni no-beden govoril, ko je mladi Jo-lyon vtaknil roko pod oče-vo ramo in ga pritisnil k sebi. Stari Jolyon je priklimal. «O tem ne bom več govoril, Jo. Hotel sem ti reči le to: Če že moraš delati elegana, vsaj ne pozabljaj, da si gentleman. Zbogom, moj fant!» Na sinovo ramo je položil roko, se naglo okrenil in vstopil v vagon. Mladi Jolyon je stal gologlav in gledal za odhajajočim vla-kom. Nato pa se je vračal ta-ko mirno, kolikor je le mogel, nazaj v kolegij. To je bil res žalosten do-godek.

(Konec)

HOTEL TRIGLAV

KOPER — Tel. 21-650

HOTEL, sodobno urejene sobe in terasa za sončenje. Moderno urejena restavracija z vrhom na morski obali, slašči-čarna, kavarna.

NOCNI BAR z mednarodnim artističnim progra-mom, dnevno koncert in ples.

Hotel LEV

Ljubljana

VOSNJAKOVA 1
TELEF. 310-555

Telegram LEVHOTEL
Telex 31350

KATEGORIJA «A»
Sodobno opremljene sobe - Apartmaji - Restavracije - Restavracijske terase - Dan-cing kavarna - Zabavni in artistični program - ples-na glasba - Aperitiv bar - Razgledna terasa - Terasa za sončenje - Banketne in konferenčne dvorane - Ci-talnica - Frizerski salon - Menjalnica - Taksi služba - Lasten parkirni prostor - Pristajališče za helikopter-je - Boks za pse - Hla-dilnica za divjačino.

KOMPAS

KOPER — IZOLA — PORTOROŽ — POREČ — ROVINJ — VRSAR — PULA — RABAC in na mednarodnih prehodih SKOFIJE in LAZARET pri Ankaranu

V poslovalnicah lahko najugodnejše menjate va-luto, kupite bencinske bone, dobite vse turistične informacije, povsod pa vas bo zadovoljila velika izbira turističnih spominkov in raznih daril ter cigaret in alkoholnih pilač tuje proizvodnje.

KOMPAS VAS VABI V SVOJE POSLOVALNICE

HOTEL CENTRAL-RIVIERA

PORTOROŽ

MODERNE SOBE, MEDNARODNA KUHINJA, «GRIL BAR» Z MEDNARODNIM PROGRAMOM ODPRT VSAKO NOČ

HOTEL SLON LJUBLJANA

TITOVA UL. 10 TEL. 20641-43

HOTEL Z MODERNIM KONFORTOM • PRIZNANA MEDNARODNA IN NARODNA RESTAVRACIJA • NOČNI BAR Z MEDNARODNIM ARTISTIČNIM PROGRAMOM • KAVARNA • SLAŠČIČARNA • KLUBSKI IN BANKETNI PROSTORI

PARK HOTEL

na Bledu

NA NOVO REKONSTRUIRAN

Udobne sobe s kopalcnicami, tuši in WC z razgledom na jezero. Daleč znana kuhinja z mednarodnimi jedili in domačimi specialitetami - Prijetna restavracija s kmečko sobo - Kavarna s teraso ob jezeru - Nočni lokali, aperitiv bar - PRIDITE NA PRIJETNE POČITNICE ALI NA WEEK-END V NAS HOTEL!

HOTEL «Grad Otočec»

Otočec ob Krki - Telefoni: 068 - 21-512, 21-321

Hotel s 60 sobami, 122 ležišč, renomirana restavracija, ugodnosti za rekreacijo - ribolov in izleti - camping

HOTEL GALEB

tel. 21605

RESTAVRACIJA RIBA — 21182
RESTAVRACIJA TAVERNA — 21322
KAVARNA LOZA — 21189
BIFE-RESTAVRACIJA SEMEDELJA

V HOTELU GALEB IN RESTAVRACIJI RIBA DNEVNO PLES

SPORTEX

RIBISKI PRIBOR
SPORTNA KONFEKCIJA

Ulica Geppa 2
TRST

ARETTA

ULTRA THIN

med elegantnimi in preciznimi urami ie naicenejša znamka

Generalno zastopstvo «LA CLESSIDRA»
Trst Piazza S. Antonio Nuovo N. 4. l. nadstropje

IMPORT Prodaja na veliko in drobno
EAPORT Velika izl. ra zlatnine po tovarniških cenah!
Izredno popust - Garancija -

VELEBLAGOVNICA «NAMA» LJUBLJANA

OBIŠČITE NAJVEČJO VELEBLAGOVNICO V SLOVENIJI

TRGOVSKA HIŠA — «NAMA» V LJUBLJANI NASPROTI HOTELA «SLON» — VAM NUDI:

V pritličju: usnjene kovčke, potovalke, aktovke, torbe, neceserje, usnjene damске torbice, usnjene moške in ženske rokavice, usnje-ne denarnice, etuje, pasove.

V II. nadstropju: moško usnjeno konfekcijo (jopiči, suknjiči, pla-šči, telovniki) — žensko usnjeno konfekcijo (kostimi, plašči, jopi-če, krila). — Specializirana poslovalnica za prodajo konfekcije «KONFEKCIJA ELITA» V ČOPOVI ULICI ŠTEV. 7

LETOŠNJI MODELI — MODNI VZORCI, LEPE BARVE, IZBIRA ZA VSAK OKUS — SAMOIZBIRA — V PRITLIČJU LASTNA MENJALNICA.

1% popust pri nakupu za tuja plačilna sredstva

MARKET

Turisti, izletniki - največjo izbiro blaga za vaše izlete imajo P-MARKETI v

• KOPRU • SEŽANI • NOVI GORICI

- PREHRAMBENO BLAGO
- BLAGO SIROKE POTROŠNJE
- SPOMINKI
- TRAVEL PAKETI
- BIFE
- MENJALNICA
- 10% POPUST PRI NAKUPU NEPREHRAN-BENEGA BLAGA S TUJO VALUTO
- ODPRETO NEPRI NO OD 7. DO 20. URE OB NEDELJAH PA OD 7. DO 11. URE

PREHRANA

NOVA RESTAVRACIJA ŠTERK

VSAM DAN RAKI — POSTRVI — SPECIALITE NA ŽARU

AJŠEVICA PRI NOVI GORICI
TEL. 21-114

GOSTINSKO PODJETJE Jadran

POSTOJNA - Telefon 15

V svojih obratih nudi vse gostinske usluge

KAVARNA RESTAVRACIJA JADRAN
in gostišča

LOVEC - Sovič, SNEŽNIK, RIBNIK, NANOS

SPLOSNA PLOVBA PIRAN

vzdržuje s svojimi tovorno-potniškimi ladjami: redno linijo okoli sveta, redno linijo z Južno Ameriko, redno linijo z zahodno Afriko ter nudi prevoze po vsem svetu s modernimi transportnimi ladjami od 8.000 do 18.000 ton nosilnosti.

Za vse informacije se obrnite na upravo podjetja: «SPLOSNA PLOVBA», Piran, župančičeva ul. 24 in na naše agente po vsem svetu. Telefoni: 341-23; 341-22 - Plovba Telegrami: Plovba Piran Telefoni: 73-470 do 73-477

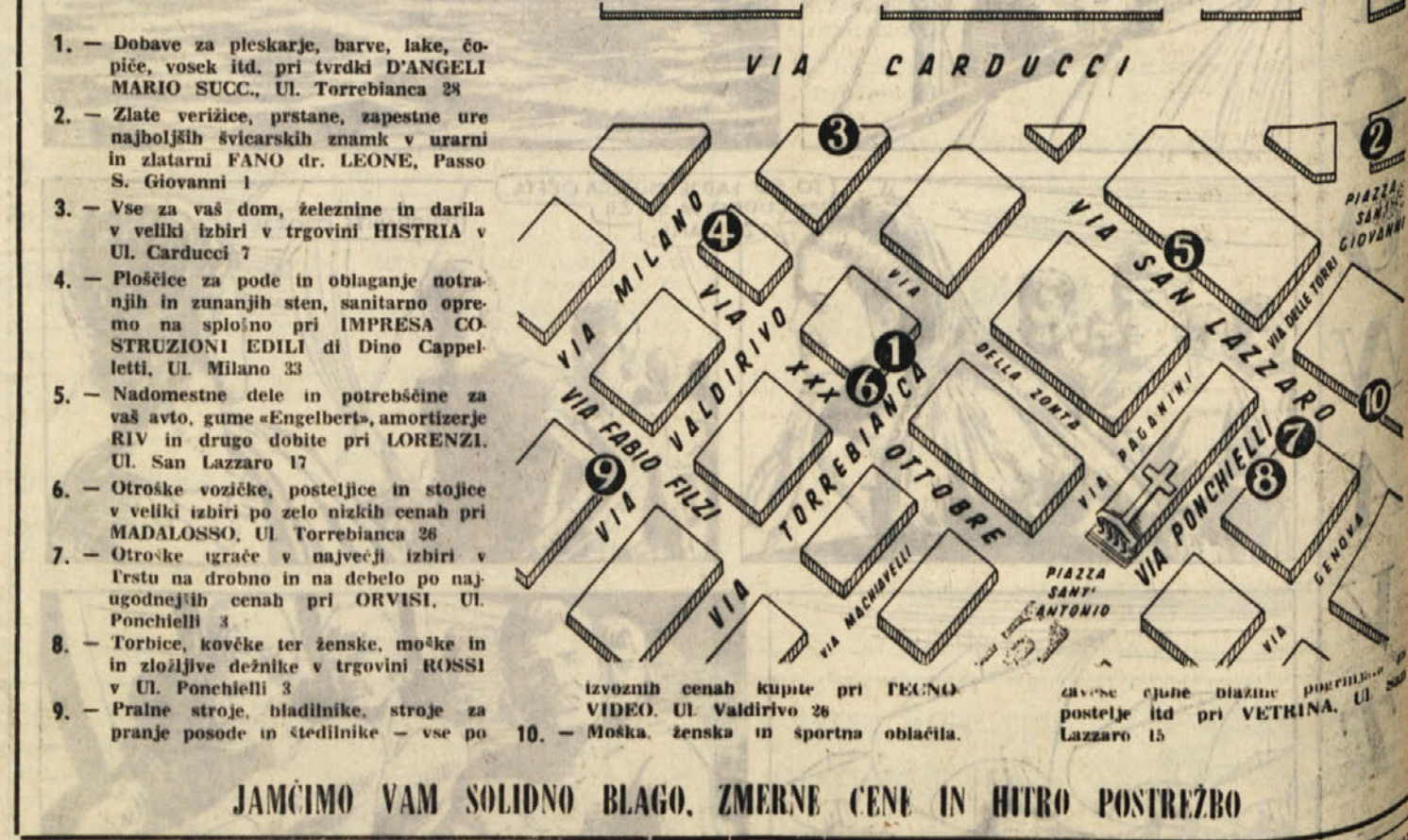
PHILIPS

več vrednosti vašemu denarju

gospodinski stroji radio TV

KNEZ VALTER NABREŽINA
Tel. 20-123 Za izvoz poseben popust

VIA CARDUCCI

1. — Dobave za pleskarje, barve, lake, čopi-čce, voski itd. pri tvrdki D'ANGELI MARIO SUCC., Ul. Torrebianca 24
2. — Zlate veržice, prstane, zapesne ure najboljših švicarskih znamk v urarni in zlatarni FANO dr. LEONE, Passo S. Giovanni 1
3. — Vse za vaš dom, železnine in darila v velikih izbiri v trgovini HISTRIA v Ul. Carducci 7
4. — Posušice za pade in oblaganje notra-njih in zunanjih sten, sanitarno opre-mo na splošno pri IMPRESA CO-STRUZIONI EDILI di Dino Cappel-letti, Ul. Milano 33
5. — Nadomestne dele in potrebšine za vaš avto, gume «Engelbert», amortizerje RIV in druge dobite pri LORENZI, Ul. San Lazzaro 17
6. — Otrške vozčke, postelje in stojice v velikih izbiri po zelo nizkih cenah pri MADALOSSO, Ul. Torrebianca 36
7. — Otrške igrače v največji izbiri v Trstu na drobno in na debelo po naj-ugodnejših cenah pri ORVISI, Ul. Ponchielli 3
8. — Torbice, kovčke ter ženske, moške in in zložljive dežnike v trgovini ROSSI v Ul. Ponchielli 3
9. — Pralne stroje, hladilnike, stroje za pranje posode in stredilnike — vse po
10. — Moška, ženska in sportna oblačila.

izvoznih cenah kupite pri FENO-VIDEO, Ul. Valdirivo 26

zlatne, črne, bledne, porcelan-astele itd. pri VETRINA, Ul. San Lazzaro 15

JAMČIMO VAM SOLIDNO BLAGO, ZMERNE CENE IN HITRO POSTREŽBO